

Briselē, 2018. gada 2. februārī
(OR. en)

5846/18

**Starpiestāžu lieta:
2017/0332 (COD)**

**ENV 59
SAN 50
CONSOM 24
CODEC 134**

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2018. gada 1. februāris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	COM(2017) 753 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA par dzeramā ūdens kvalitāti (pārstrādāta redakcija)

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2017) 753 *final*.

Pielikumā: COM(2017) 753 *final*

Briselē, 1.2.2018.
COM(2017) 753 final

2017/0332 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par dzeramā ūdens kvalitāti (pārstrādāta redakcija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2017) 448 final} - {SWD(2017) 449 final} - {SWD(2017) 451 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Lielākajai daļai ES iedzīvotāju ir viegli pieejams kvalitatīvs dzeramais ūdens, it sevišķi salīdzinājumā ar citiem pasaules reģioniem. Tā ir tāpēc, ka dzeramā ūdens apsaimniekošana daudzās Eiropas Savienības dalībvalstīs ir sena tradīcija, bet liela nozīme ir arī Eiropas vides tiesību aktiem un ES finansējumam¹. Kopš 20. gadsimta astoņdesmitajiem gadiem ES ir piemērojusi noteikumus, kas paredz stingras ūdens drošuma pārbaudes. Tas nozīmē, ka tiek savākti un attīrīti komunālie notekūdeņi, droši pārvaldītas rūpnieciskās emisijas, ķīmikāliju izmantošana tiek apstiprināta saskaņā ar stingriem nosacījumiem un tiek piemērota holistiska pieeja ūdensobjektu apsaimniekošanai pāri robežām. Lai gan dažos gadījumos lieli sākotnējie ieguldījumi vai konkurējošas prioritātes nozīmēja, ka šos noteikumus nebija iespējams piemērot noteiktajos termiņos, ūdens resursu apsaimniekošana ir turpinājusi pilnveidoties un Komisija un dalībvalstis pašlaik kopīgi un saskaņoti strādā pie šo noteikumu pilnīgas īstenošanas pēc iespējas drīz².

Ir jāizceļ viens tiesību akts, proti, Padomes Direktīva 98/83/EK par dzeramā ūdens kvalitāti³, jo tas ir speciāli izstrādāts, lai aizsargātu cilvēkus pret dzeramā ūdens kontaminācijas nelabvēlīgo ietekmi, nodrošinot, ka ūdens ir pilnvērtīgs un tīrs. Kopumā direktīva dalībvalstīs ir īstenota samērā labi, taču tās pieejā kvalitātes monitoringam patēriņa vietā tiek izmantoti pirms vairāk nekā 20 gadiem noteikti parametri. Šajā sakarā jānoskaidro, vai direktīva efektīvi tiek galā ar esošiem un jauniem noslogojumiem un nodrošina, ka cilvēki, kas dzīvo un uzturas Eiropas Savienības valstīs, varēs baudīt kvalitatīvu dzeramo ūdeni arī nākamajās desmitgadēs.

Acīmredzami dzeramais ūdens ir aktuāls jautājums daudziem eiropiešiem. Dzeramais ūdens bija fokusā pirmajai Eiropas pilsoņu iniciatīvai *Right2Water*⁴, kura savāca vairāk nekā 1,8 miljonus parakstu un guva pozitīvu Komisijas reakciju. Šī iniciatīva Komisijai tika iesniegta 2013. gada decembrī, un tajā mudināts panākt, lai “ES iestādēm un dalībvalstīm būtu pienākums nodrošināt, ka visi iedzīvotāji bauda tiesības uz ūdeni un sanitāriju” un lai “ES pastiprinātu savus centienus panākt universālu piekļuvi ūdenim un sanitārijai”. Savā atbildē⁵ Komisija aicināja dalībvalstis darīt visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka ikvienam ir piekļuve vismaz ūdens piegādes minimumam. Tas pilnīgi atbilst programmai 2030. gadam, it sevišķi 6. ilgtspējīgas attīstības mērķim un saistītajam mērķrādītājam “*panākt vispārēju un*

¹ Vairākas dalībvalstis savas pamatvajadzības ūdens pakalpojumu ziņā ir nodrošinājušas, izmantojot kohēzijas politikas līdzekļus. No 2014. līdz 2020. gadam ES kohēzijas politika ūdenssaimniecības nozarē ieguldīs 14,8 miljardus euro. Paredzams, ka līdzās citiem ieguvumiem uzlabosies 12 miljonu cilvēku apgāde ar ūdeni.

² Tas redzams vides politikas īstenošanas pārskata jaunākajā ciklā, kas pieejams http://ec.europa.eu/environment/eir/index_en.htm.

³ Padomes 1998. gada 3. novembra Direktīva 98/83/EK par dzeramā ūdens kvalitāti (OV L 330, 5.12.1998., 32. lpp.).

⁴ Eiropas pilsoņu iniciatīva Right2Water: <http://www.right2water.eu/>.

⁵ COM(2014)177 final.

vienlīdzīgu piekļuvi drošam un cenas ziņā pieejamam dzeramajam ūdenim ikvienam iedzīvotājam”, kas tika pieņemti 2015. gadā⁶. Komisija turklāt apņēmas pārskatīt direktīvu, tādēļ tā tika ietverta Komisijas Normatīvās atbilstības un izpildes programmā (*REFIT*)⁷. Līdz ar to šis priekšlikums ir tieša atbilde uz Eiropas pilsoņu iniciatīvu Right2Water.

Pārskatīšana turklāt ietilpst plānā par pāreju uz aprites ekonomiku⁸. Pārskatītais priekšlikums dalībvalstīm palīdzēs resursefektīvi un ilgtspējīgi apsaimniekot dzeramā ūdens resursus, tādējādi palīdzot samazināt enerģijas patēriņu un nevajadzīgus ūdens zudumus. Vairojot cilvēku uzticību ūdensvada ūdenim, tas arī palīdzēs samazināt izmantoto plastmasas pudeļu skaitu.

Komisija šo procesu sāka, vispirms izvērtējot direktīvu saskaņā ar labāka likumdošanas procesa principiem⁹. Izvērtējuma rezultāti tika publicēti 2016. gada 1. decembrī¹⁰, un tie palīdzēja apzināt direktīvas stiprās un vājās puses. Tie apliecināja, ka direktīva ir īstais instruments, ar kuru nodrošināt augstu ES patērētā ūdens kvalitāti, jo tās pamatmērķis ir panākt dzeramā ūdens monitoringu un nodrošināt, ka dalībvalstis problēmu gadījumā atjauno vajadzīgo ūdens kvalitātes līmeni.

Tomēr izvērtējumā atklājās četras jomas, kurās iespējami uzlabojumi:

- parametru saraksts;
- riska izvērtēšanā balstītas pieejas izmantošana;
- lielāka caurredzamība ar ūdens resursiem saistītos jautājumos un piekļuve aktualizētai informācijai patērētājiem un
- materiāli, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni.

Pievienotajā ietekmes novērtējumā tika izskatīts arī Eiropas pilsoņu iniciatīvā un apspriešanās izvirzītais apstāklis, ka daļai iedzīvotāju, piemēram, neaizsargātām un marginalizētām grupām, it sevišķi romiem, piekļuves dzeramajam ūdenim nav. Pamatojoties uz ietekmes novērtējuma rezultātiem, šis tiesību akta priekšlikums piedāvā samērīgus šo problēmu risinājumus.

• **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Priekšlikums ir 2003., 2009. un 2015. gadā grozītās Direktīvas 98/83/EK pārstrādāta redakcija. Skaidrības labad par piemērotāko pieeju tiek uzskatīta pārstrādāta redakcija. Tas ir saskaņā ar apņemšanos, kas pausta 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku

⁶ Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembra rezolūcija *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* (“Pārveidosim savu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam”).

⁷ Komisijas 2015. gada darba programma (COM(2014) 910 *final*).

⁸ COM(2015)614 *final*.

⁹ https://ec.europa.eu/info/better-regulation-guidelines-and-toolbox_lv.

¹⁰ Komisijas dienestu darba dokuments *REFIT Evaluation of the Drinking Water Directive 98/83/EC* (Dzeramā ūdens direktīvas 98/83/EK *REFIT* novērtējums), SWD(2016) 428 *final*.

likumdošanas procesu¹¹, proti, grozot esošus tiesību aktus, vairāk izmantot leģislatīvo pārstrādāšanu.

Kopumā priekšlikums atbilst ES pieņemtajiem tiesību aktiem ūdens jomā, it sevišķi Ūdens pamatdirektīvai¹², Jūras stratēģijas pamatdirektīvai¹³, Komunālo notekūdeņu attīrīšanas direktīvai¹⁴ un Nitrātu direktīvai¹⁵. Priekšlikums it sevišķi papildina Ūdens pamatdirektīvas 6., 7. un 8. pantu par prasībām apzināt un uzraudzīt ūdensobjektus, ko izmanto dzeramā ūdens ieguvei, un noteikt aizsargātos apgabalus, kas aptver šos ūdensobjektus. Turklāt tas papildina minētās direktīvas 11. pantu, kas paredz, ka dalībvalstīm ir jāizstrādā pasākumu programmas, ietverot pasākumus, kuru mērķis ir aizsargāt dzeramā ūdens ieguves apgabalus.

Pēc atbilstības vietas ūdeni uzskata par “pārtiku” saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības¹⁶. Tāpēc tiek ierosināts no Direktīvas 98/83/EK darbības jomas izslēgt noteikumus, kas saistīti ar “ūdeni, kurš iepildīts pudelēs vai citos traukos un paredzēts pārdošanai”, jo pēc atbilstības vietas viss pudelēs iepildītais dzeramais ūdens ir Regulas (EK) Nr. 178/2002 darbības jomā.

Kas attiecas uz konkrētām pudelēs iepildīta ūdens kategorijām, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/54/EK¹⁷ šīs direktīvas darbības jomā neietilpst dabīgie minerālūdeņi. Tomēr saskaņā ar Direktīvas 2009/54/EK 9. panta 4. punkta trešo daļu avota ūdenim būtu jāatbilst šīs direktīvas noteikumiem. Tāpēc avota ūdenim arī turpmāk būtu jāietilpst šīs direktīvas darbības jomā.

• **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Direktīvas 98/83/EK pārskatīšana tika ietverta Komisijas 2017. gada darba programmā kā jauna iniciatīva¹⁸, kas palīdzēs īstenot rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku. Priekšlikums ietver elementus, kas atbalsta dzeramā ūdens resursu ilgtspējīgu un resursefektīvu apsaimniekošanu un palīdzēs samazināt pudelēs pildīta ūdens patēriņu. Tas

¹¹ Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.).

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīva 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Direktīva 2008/56/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (OV L 164, 25.6.2008., 56. lpp.).

¹⁴ Padomes 1991. gada 21. maija Direktīva 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu, (OV L 135, 30.5.1991., 40. lpp.).

¹⁵ Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīva 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti (OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.).

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.).

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija Direktīva 2009/54/EK par dabīgo minerālūdeņu ieguvei un tirdzniecību (Pārstrādāta versija) (OV L 164, 26.6.2009., 45. lpp.).

¹⁸ Komisijas 2017. gada darba programma (COM(2016) 710 *final*).

atbilst ES centieniem samazināt siltumnīcefekta emisijas un jūras piedrazojumu¹⁹ un Eiropas Plastmasas stratēģiju²⁰.

Priekšlikums arī sekmē centienus mazināt administratīvo slogu un izstrādāt pēc iespējas iedarbīgākas un efektīvākas rīcībpolitikas atbilstoši Komisijas paziņojumam par labāku regulējumu²¹. Standartu atjaunināšanai un holistiskākai pieejai riska pārvaldībai būtu arī jāpalīdz saglabāt ES ūdenssaimniecības nozares konkurētspēju un sekmēt inovāciju. Priekšlikuma mērķis ir arī vienkāršot uzraudzības un ziņošanas procesus, uzmanību koncentrējot uz automatizāciju, mazāku ziņojumu biežumu un relevantākiem datiem. Tas atbilst ES labāka regulējuma pieejai un ziņošanas un monitoringa atbilstības pārbaudei²². Noteikumi, kas paredz uzlabot iedzīvotāju piekļuvi informācijai par dzeramo ūdeni, atbilst arī Komisijas digitālā tirgus stratēģijai²³.

Priekšlikums arī palīdzēs sasniegt 7. vides rīcības programmas līdz 2020. gadam 3. prioritāro mērķi, proti, “aizsargāt Savienības iedzīvotājus no ietekmes saistībā ar vidi un veselības un labklājības riska”²⁴. Tas atbilst arī 4. prioritārajam mērķim, kas prasa, lai sabiedrībai būtu piekļuve skaidrai vidiskajai informācijai nacionālā līmenī. Tādēļ priekšlikumā ir šķērsatsauces uz Direktīvas 2003/4/EK²⁵ un *INSPIRE* direktīvas²⁶ prasībām un ir nodrošināta saskanība ar tām.

Svītrojot noteikumus par materiāliem, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni (Direktīvas 98/83/EK 10. pants), tiks panākta lielāka atbilstība iekšējā tirgus tiesību aktiem un it sevišķi Būvizstrādājumu regulai²⁷. Ietekmes novērtējumā tika secināts, ka pašreizējais pants, kas netieši nosaka savstarpēju atzīšanu starp dalībvalstīm un ir saistīts ar juridisko nenoteiktību, iespējams, rada šķēršļus iekšējam tirgum. Tiek ierosināts ar jaunu pantu par vietējās sadales risku novērtējumu pārņemt daļu no pienākuma, kas iepriekš bija paredzēts Direktīvas 98/83/EK 10. pantā, un paralēli saskaņā ar Būvizstrādājumu regulu paredzēt standartizācijas mandātu, lai tiktu noteiktas prasības, kas piemērojamas būvmateriāliem un

¹⁹ *Our Oceans, Seas and Coasts* (“Mūsu okeāni, jūras un piekrastes”): http://ec.europa.eu/environment/marine/good-environmental-status/descriptor-10/index_en.htm.

²⁰ Komisijas 2018. gada 16. janvāra paziņojums COM(2018) 28 *final* “Eiropas stratēģija attiecībā uz plastmasu aprites ekonomikā”.

²¹ Komisijas paziņojums “Labāks regulējums: labāki rezultāti spēcīgākai Savienībai”, COM(2016) 615 *final*.

²² Vides tiesību aktu ziņošanas un monitoringa atbilstības pārbaude: http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/fc_overview_en.htm un COM(2017)312 *final*: http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/pdf/action_plan_env_issues.pdf.

²³ Digitālā tirgus stratēģija: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/shaping-digital-single-market>.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 20. novembra Lēmums Nr. 1386/2013/ES par vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2020. gadam “Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem” (OV L 354, 28.12.2013., 171. lpp.).

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīva 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un par Padomes Direktīvas 90/313/EEK atcelšanu (OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp.).

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 14. marta Direktīva 2007/2/EK, ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (*INSPIRE*) (OV L 108, 25.4.2007., 1. lpp.).

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 9. marta Regula (ES) Nr. 305/2011, ar ko nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus un atceļ Padomes Direktīvu 89/106/EEK (OV L 88, 4.4.2011., 5. lpp.).

būvizstrādājumiem, kuri nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni. Tehniskos šķēršļus būvizstrādājumu izplatīšanai var likvidēt, vienīgi izstrādājot saskaņotas tehniskās specifikācijas būvizstrādājumu ekspluatācijas īpašību novērtēšanai, tāpēc ir radusies vajadzība noteikt vajadzīgos harmonizētos standartus un tos publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 305/2011.

Drošības aspektiem ir veltīti citi Savienības rīcībpolitiskie instrumenti, konkrēti, Direktīva (ES) 2016/1148 par pasākumiem nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa tīklu un informācijas sistēmu drošību visā Savienībā²⁸ (“TIS direktīva”). Komisija 2017. gada oktobrī arī pieņēma rīcības plānu, kā kāpināt ES līmeņa sagatavotību, izturētspēju un koordinētību cīņā pret uzbrukumiem ar ķīmiskām, bioloģiskām, radioloģiskām vielām un kodolvielām (CBRN).

Visbeidzot, priekšlikums arī reaģē uz Eiropas pilsoņu iniciatīvā norādītajām problēmām, prasot, lai dalībvalstis nodrošinātu piekļuvi ūdenim arī neaizsargātām un marginalizētām grupām. Tas arī palīdzēs īstenot ES rīcībpolitiku par romu integrāciju saskaņā ar ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām²⁹ un Padomes ieteikumu par efektīviem romu integrācijas pasākumiem dalībvalstīs³⁰.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 192. panta 1. punkts (bijušais Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 130. pants). Tas ir tas pats juridiskais pamats, kas ir direktīvai, kura tiek pārstrādāta.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Attiecībā uz vides un veselības jautājumu reglamentēšanu ūdenssaimniecības nozarē ES un dalībvalstīm ir dalīta kompetence. Tas nozīmē, ka ES var izdot tiesību aktus tikai tiktāl, ciktāl to atļauj Līgumi, un ka tai ir jāievēro nepieciešamības, subsidiaritātes un proporcionalitātes principi.

Direktīvas mērķi, proti, aizsargāt cilvēka veselību no jebkādas dzeramā ūdens kontaminācijas nelabvēlīgās ietekmes, tiks sasniegti, nosakot ES līmeņa kvalitātes standartu minimumu, kā arī minimālās prasības attiecībā uz monitoringu, ziņošanu, piekļuvi ūdenim, caurredzamību un korektīviem pasākumiem gadījumos, kad atbilstība šiem standartiem nav nodrošināta. Dalībvalstis var noteikt, kādus konkrētus pasākumus (piemēram, korektīvo pasākumu veids, faktiskās monitoringa programmas) tās vēlas veikt.

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 6. jūlija Direktīva (ES) 2016/1148 par pasākumiem nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa tīklu un informācijas sistēmu drošību visā Savienībā (OV L 194, 19.7.2016., 1. lpp.).

²⁹ COM(2011)173 galīgā redakcija.

³⁰ Padomes 2013. gada 9. decembra Ieteikums (2013/C 378/01) par efektīviem romu integrācijas pasākumiem dalībvalstīs (OV C 378, 24.12.2013., 1. lpp.).

Sākotnējā direktīvas pārskatīšanas ierosa bija Eiropas pilsoņu iniciatīva *Right2Water*, kas saņēma vairāk nekā 1,8 miljonus parakstu. Rīkoties ES līmenī, lai nodrošinātu piekļuvi dzeramajam ūdenim, savā atbildē uz iniciatīvu³¹ un atbildē uz ES apņemšanos sasniegt ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus³² pieprasīja arī Eiropas Parlaments. Tāpēc šajā priekšlikumā ir paredzēti vispārīgi ES līmeņa noteikumi, nepārsniedzot ES pilnvaras un pilnīgi ievērojot subsidiaritāti, bet dalībvalstīm paliek rīcības brīvība izlemt, kā pienākumu uzlabot piekļuvi drošam dzeramajam ūdenim izpildīt.

Visbeidzot, *REFIT* izvērtējums arī apliecināja ES līmeņa dzeramā ūdens tiesību aktu pievienoto vērtību, jo laika gaitā tie var būtiski palīdzēt salāgot ūdens kvalitāti Eiropā. To, piemēram, norādīja dalībvalstis, it sevišķi mazākas dalībvalstis, kuru rīcībā ne vienmēr ir resursi un attiecīga lietpratība un kuras sagaida, ka ES turpinās noteikt galvenos ķīmiskos un mikrobioloģiskos parametrus un saistītās vērtības dzeramajam ūdenim. Daudzas ieinteresētās personas arī stingri norādījušas, ka ES pasākumi ir labākais veids, kā risināt jaunos veselības apdraudējumus, kas saistīti ar ūdeni.

Direktīvā noteiktās rīcības mērogs un ietekme ir tāda, ka tās mērķus labāk var sasniegt ES, nevis nacionālā līmenī.

- **Proporcionalitāte**

Pievienotajā ietekmes novērtējumā ir sniegta papildinformācija par šā tiesību akta priekšlikuma variantu proporcionalitāti un izmaksefektivitāti. Kopumā tas parādīja, ka piemērotākie un izmaksefektīvākie pasākumi, ko varētu īstenot ES līmenī, pārskatot direktīvu, ir:

- (a) saskaņā ar jaunākajiem zinātniskajiem konstatējumiem pārskatīt un atjaunināt direktīvas parametru sarakstu, vienlaikus ieviešot riska izvērtēšanā balstītu pieeju gan lieliem, gan maziem ūdens piegādātājiem;
- (b) uzlabot noteikumus par caurredzamību un patērētāju piekļuvi aktualizētai informācijai;
- (c) uzlabot un vienkāršot ziņošanu;
- (d) likvidēt šķēršļus, kas kavē brīvu tirdzniecību ar materiāliem, kuri nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni;
- (e) uzlabot piekļuvi drošam dzeramajam ūdenim.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Ar šo priekšlikumu tiek būtiski grozīta Direktīva 98/83/EK un tai tiek pievienoti daudzi jauni noteikumi. Skaidrības labad tiek ierosināts izmantot pārstrādāšanu. Ņemot vērā, ka

³¹ Eiropas Parlamenta 2015. gada 8. septembra rezolūcija par turpmākiem pasākumiem saistībā ar Eiropas pilsoņu iniciatīvu *Right2Water*.

³² Ilgtspējīgas attīstības mērķi, Eiropas Komisija (2017): https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en.

pārstrādātais instruments ir direktīva, un nolūkā nodrošināt tiesību aktu izstrādes konsekvenci un dalībvalstīm atvieglot transponēšanu arī šis priekšlikums ir direktīvas priekšlikums.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Komisija ir izvērtējusi Direktīvas 98/83/EK efektivitāti pēc pieciem kritērijiem:

- rezultativitāte;
- efektivitāte;
- saskaņotība;
- relevantums un
- ES pievienotā vērtība.

Ietekmes novērtējums tika sagatavots tūlīt pēc izvērtējuma, un izvērtējumā apzinātās problēmjas ir atspoguļotas ietekmes novērtējuma problēmu formulējumā un rīcībpolitikas variantos.

Izvērtējumā tika secināts, ka direktīva *rezultatīvi* sasniedz tajā izvirzītos mērķus un palīdz aizsargāt cilvēka veselību pret kontaminācijas nelabvēlīgo ietekmi, nodrošinot stingru atbilstību parametru vērtībām. Tomēr, tā kā parametri ir daļēji novecojuši, atbilstība tiem ir ierobežoti relevanta. Tāpat tika konstatēts, ka direktīvas 10. pants, kurš attiecas uz “materiāliem, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni”, dalībvalstīm dod pārāk lielu elastību noteikt, kādi ir “vajadzīgie pasākumi”. Tas novedis pie situācijas, kad, laižot izstrādājumu citas dalībvalsts tirgū, jāveic papildu testi un kontroles, līdz ar to noteikums ir neefektīvs.

Efektivitātes analīzē tika aplēsts, ka kopējās izmaksas, kas saistītas ar dzeramā ūdens piegādi ES, 2014. gadā bijušas aptuveni 46,5 miljardi euro. No šīs summas 8,3 miljardus euro var saistīt ar direktīvas īstenošanu. Lai gan direktīvas nodrošinātos ieguvumus veselībai nebija iespējams kvantificēt³³, izvērtējumā atklājās, ka kopējie ar direktīvu saistāmie ieguvumi ievērojami pārsniedz kopējās ar to saistāmās izmaksas. Izvērtējumā netika konstatēts, ka kādi noteikumi radītu pārmērīgas administratīvās izmaksas, kas saistītas ar monitoringu, informācijas sniegšanu un ziņošanu. Par ievērojamu nevajadzīgu slogu nozarei tika atzīta tikai Direktīvas 98/83/EK 10. pantā paredzētā elastība (kā izskaidrots iepriekš).

Sevišķi svarīga ir Direktīvas 98/83/EK *saskaņotība* ar Ūdens pamatdirektīvu, jo dzeramā ūdens resursu aizsardzība ir Ūdens pamatdirektīvā paredzēto plānu un pasākumu neatņemama daļa. Direktīvā 98/83/EK dzeramā ūdens ieguvei izmantoto ūdens resursu aizsardzība nav minēta galvenokārt tādēļ, ka tā tika pieņemta pirms Ūdens pamatdirektīvas. Lai panāktu, ka tiek piemērots gan princips “piesārņotājs maksā”, gan piesardzības princips, šī trūkstošā saite

³³ Ietekmes novērtējumā tika konstatēts, ka ir iespējama kvantificēšana ar pastarpinātiem parametriem.

ir jāizveido. Tādējādi priekšlikums palīdzēs uzlabot abu direktīvu saskaņotību, ieviešot riska izvērtēšanā balstītu pieeju visam ciklam no ieguves līdz krānam un uzlabojot informācijas apmaiņu un saziņu starp dalībvalstu iestādēm un ūdens piegādātājiem, lai nodrošinātu, ka tiek pārvaldīts viss ūdenssaimniecības cikls.

Kas attiecas uz *relevantumu*, izvērtējumā tika konstatēts, ka Direktīvā 98/83/EK noteiktās parametru vērtības vairs nav piemērotas, jo neatspoguļo zinātnisko progresu, pilnveidotos risku novērtējumus, patērētāju rīcības izmaiņas un jaunus vides noslogojumus.

Direktīvas 98/83/EK ES *pievienotā vērtība* ir tas, ka tā garantē visā ES vienādu cilvēka veselības aizsardzību pret kontaminācijas nelabvēlīgo ietekmi. Jānorāda, ka ES ir novērots mazāks būtisku dzeramā ūdens incidentu skaits nekā citos pasaules reģionos, tomēr nav iespējams pierādīt, ka tas ir saistīts ar Direktīvu 98/83/EK.

Izvērtējumā apzinātās galvenās jomas, kurās iespējami uzlabojumi, ir šādas:

- parametru saraksts;
- riska izvērtēšanā balstītas pieejas neesība;
- caurredzamības trūkums un ierobežota patērētāju piekļuve aktuālai informācijai un
- materiāli, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Saskaņā ar labāka regulējuma pamatnostādņem³⁴ tika sarīkotas vairākas apspriešanas.

- Atklāta sabiedriskā apspriešana ar tiešsaistes anketu

Pēc Eiropas pilsoņu iniciatīvas par tiesībām uz ūdeni (*Right2Water*)³⁵ Komisija no 2014. gada jūnija līdz septembrim noturēja atklātu sabiedrisko apspriešanu visās valodās par dzeramā ūdens kvalitāti. Apspriešanas ietvaros tika saņemtas 5908 atbildes un 138 viedokļi un nostājas dokumenti no svarīgākajām ieinteresētajām personām. 2014. gada septembrī un 2015. gada oktobrī Komisija ar ieinteresētajām personām turklāt tikās, lai apspriestu caurredzamību un etalonrādītāju noteikšanu.

- Mērķtiecīgas sabiedriskās apspriešanas

Komisija organizēja trīs mērķtiecīgas sabiedriskās apspriešanas konferences ar ieinteresēto personu dalību, proti, 2015. gada maijā *REFIT* izvērtējuma ietvaros, 2015. gada decembrī ietekmes novērtējuma ietvaros un 2016. gada septembrī sakarā ar dzeramā ūdens standartu pārskatīšanu. Tās piesaistīja plašu ieinteresēto personu loku, arī nacionālās un reģionālās iestādes, nozares pārstāvjus, uzņēmumu apvienības un uzņēmumus, kā arī ekspertus. Konferencēs tika apkopoti dažādi viedokļi, un tās ļāva Komisijai iesaistīties tiešās diskusijās

³⁴ It sevišķi 10. un 50. instrumentu par 12 nedēļu sabiedrisko apspriešanu internetā un papildu pieejām un instrumentiem visu relevanto ieinteresēto personu piesaistei un iespējamo informācijas nepilnību novēršanai, kas tika panākta, rīkojot tālākas mērķtiecīgas apspriešanas ar ieinteresētajām personām.

³⁵ Eiropas pilsoņu iniciatīva Right2Water: <http://www.right2water.eu/>.

ar ieinteresētajām personām. Visām konferencēm tika sagatavoti īpaši darba dokumenti vai anketas, un visas prezentācijas un protokoli, arī dalībnieku saraksti, tika publiskoti³⁶.

- **REFIT atgriezeniskās saites mehānisms**

Pēc sākotnējā ietekmes novērtējuma publicēšanas labāka regulējuma vietnē 2017. gada 28. februārī ieinteresētajām personām līdz 2017. gada 28. martam tika dots laiks sniegt piezīmes par minēto dokumentu.

- **Papildu apspriešanas**

Komisija ieinteresētās personas par pārskatīšanu informēja vēl vairākkārt, aicinot sniegt piezīmes, piemēram, 2016. gada janvārī plaši apmeklētajā galvenajā seminārā par dzeramā ūdens aizsardzību vai diskusijās dažādu ekspertu grupu sanāksmēs. Lai nodrošinātu pēc iespējas lielāku procesa caurredzamību, visi relevantie dokumenti, kas tika izmantoti pārskatīšanā, piemēram, ietekmes novērtējuma vajadzībām veiktais pētījums³⁷, tika publiskoti.

Apspriešanās tika pausts nepārprotams atbalsts parametru saraksta atjaunināšanai un pārskatīšanai. Sabiedriskajā apspriešanās pārliecinoši lielāko atbalstu saņēma saraksts ar endokrīnajiem disruptoriem, vielām, ko izmanto patēriņa precēs un zālēs, savukārt daudzi tehniskie eksperti bija citās domās. Lielākā daļa ieinteresēto personu atbalstīja riska izvērtēšanā balstītas pieejas īstenošanu ES mērogā. Tomēr šīs ieinteresētās personas vēlējās nodrošināt, ka dalībvalstīm šajā ziņā tiek dota pietiekama elastība. Dažādas ieinteresētās personas pastāvīgi norādīja uz to, ka ir vajadzīga saskaņošana attiecībā uz materiāliem un izstrādājumiem, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni.

Sabiedriskajā apspriešanās, it sevišķi no iedzīvotāju puses, izskanēja izteikta vēlme saņemt aktuālāku tiešsaistes informāciju par dzeramā ūdens kvalitāti. Atrodoties ārvalstīs ES robežās, patērētājiem nav pārliecības par ūdensvada ūdens kvalitāti, un, lai gan atbilstības līmenis ir augsts, viņi šādam ūdenim parasti uzticas samērā negribīgi. Viedokļi par to, vai direktīvā būtu jāietver noteikumi par piekļuvi ūdenim, atšķīrās. Tie, kas bija pret šādu noteikumu iekļaušanu, argumentēja, ka piekļuve ūdenim neietilpst direktīvas darbības jomā un ka tāpēc tai būtu jāpievēršas citos ES tiesību aktos vai vēl kā citādi.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Tiesību akta priekšlikuma un ietekmes novērtējuma pamatā ir liels materiālu un pētījumu kopums, kas minēts dienestu darba dokumentā "Ietekmes novērtējums".

Direktīvas 98/83/EK I pielikuma (direktīvā iekļaujama parametru saraksts) pārskatīšanas atbalstam 2015. gada decembrī tiks sākts sadarbības projekts ar Pasaules Veselības

³⁶ 2016. gada 23. septembra sanāksme: <https://circabc.europa.eu/w/browse/c8a02539-ab12-48b6-9367-38e40cafd6cb>; 2015. gada 26. maija sanāksme: <https://circabc.europa.eu/w/browse/ca2f82a5-20ab-4106-9c44-7b67a911ac2f>; un 2015. gada 8. decembra sanāksme: <https://circabc.europa.eu/w/browse/3fccab4b-812d-46be-8efe-1f866cf556c5>.

³⁷ <https://circabc.europa.eu/w/browse/4fea449b-0b66-4f0f-b934-0177cae4d7e2>.

organizācijas (PVO) Eiropas reģionālo biroju. Projekts tika pabeigts 2017. gada vasarā³⁸. Papildu informācija par šā projekta ieteikumiem un to, kā tie izmantoti Komisijas priekšlikumā, sniegta 5. sadaļā “Citi elementi”.

Vairākus pētījumus veica ārējas personas, kuras tika nolīgtas, lai novērtētu direktīvas pārskatīšanu. Šie pētījumi ietvēra

- lietotājiem un santehniķiem domātas vadlīnijas par materiālu izmantošanu³⁹;
- pētījuma ziņojumu par izstrādājumiem un materiāliem, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni⁴⁰ un
- ietekmes novērtējuma pētījumu⁴¹.

Ietekmes novērtējuma pētījumā, ko veica neatkarīgas ārējās personas, rīcībpolitikas variantu un vēlamo rīcībpolitisko pakešu novērtēšanai tika izmantots arī modelēšanas rīks.

• Ietekmes novērtējums

Priekšlikuma pamatā ir ietekmes novērtējums, kas 2017. gada 23. jūnijā no Komisijas Regulējuma kontroles padomes saņēma pozitīvu atzinumu ar atrunām⁴². Regulējuma kontroles padomes norādītās problēmas tika ņemtas vērā dienestu darba dokumenta “Ietekmes novērtējums” pārskatītajā redakcijā, kur atsevišķā nodaļā sīki izklāstītas pēc Regulējuma kontroles padomes atzinuma saņemšanas veiktās izmaiņas. Pamatojoties uz izvērtējumu, apspriešanām ar ieinteresētajām personām un Eiropas pilsoņu iniciatīvu *Right2Water*, tika izstrādāti vairāki rīcībpolitikas varianti katras apzinātās problēmas risināšanai. Varianti tika izskatīti ietekmes novērtējumā, lai noteiktu, kādā mērā tie varētu palīdzēt sasniegt direktīvas galveno mērķi, proti, patērētāju veselības aizsardzību, kāda būtu to finansiālā ietekme un ietekme uz vidi 2050. gada perspektīvā. Konstatējumi ir izklāstīti ietekmes novērtējuma pētījumā un dienestu darba dokumentā “Ietekmes novērtējums”.

Pieci rīcībpolitikas varianti ietver

- variantus, kas paredz direktīvas parametru sarakstu pielāgot jaunākajiem standartiem, sarakstu paplašinot vai sašaurinot;
- riska izvērtēšanā balstītas pieejas pieņemšanu attiecībā uz lieliem (un maziem) ūdens piegādātājiem;
- standartu saskaņošanu attiecībā uz materiāliem, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni;
- patērētāju piekļuves uzlabošanu aktuālai informācijai un labāku īstenošanas monitoringu un

³⁸ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/review_en.html.

³⁹ <http://publications.europa.eu/s/c6vG>.

⁴⁰ [https://circabc.europa.eu/d/a/workspace/SpacesStore/0b93e708-5e20-4c35-8fbd-8554a87e7cb5/09 %20-%201.1 %20Study%20Report%20-%20Products-Materials%20in%20contact%20with%20Drinking%20Water.pdf](https://circabc.europa.eu/d/a/workspace/SpacesStore/0b93e708-5e20-4c35-8fbd-8554a87e7cb5/09%20-%201.1%20Study%20Report%20-%20Products-Materials%20in%20contact%20with%20Drinking%20Water.pdf).

⁴¹ <http://publications.europa.eu/s/c6vH>.

⁴² http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/review_en.html.

- variantus, kā nodrošināt piekļuvi ūdenim.

Analīzes un secīga variantu sarindošana ļāva secināt, ka labākais veids, kā ilgtermiņā risināt visas izvērtējumā apzinātās problēmas, būtu dažādo variantu kombinācija. Variantu kombinācija nodrošinātu

- kvalitatīvu dzeramo ūdeni ikvienam Eiropas Savienībā; parametru saraksta atjaunināšanu un uzlabošanu, pamatojoties uz PVO ieteikumiem, tādējādi aizsargājot cilvēka veselību pret jauniem apdraudējumiem;
- modernāku pieeju monitoringam, gan attiecībā uz lieliem, gan maziem ūdens piegādātājiem izmantojot riska izvērtēšanā balstītu pieeju;
- ziņošanas noteikumu modernizēšanu un tādējādi arī vienkāršošanu;
- patērētāju piekļuvi aktuālai un relevantai informācijai;
- uzlabotu piekļuvi ūdenim un neaizsargātu un marginalizētu grupu piekļuvi ūdenim.

Varianti tika sakārtoti pēc prioritātes, un tika izveidotas trīs rīcībpolitiskās paketes. Divām no tām (2. un 3. pakete) bija dodama priekšroka no veselības un vides perspektīvas. Abu pakešu nelielais izmaksu pieaugums ir pamatots, un to pārliecinoši kompensē ieguvumi veselības aprūpes jomā. Abas rīcībpolitiskās paketes piedāvā risinājumus visās četrās jomās, kas izvērtējumā atzītas par jomām, kurās iespējami uzlabojumi. Turklāt 3. rīcībpolitiskā pakete būtiski uzlabo situāciju ES iedzīvotājiem, kuriem nav ūdensvada pieslēguma, jo tā ar atsevišķa varianta palīdzību atrisina Eiropas pilsoņu iniciatīvā *Right2Water* un 6. IAM minēto ūdens piekļūstamības problēmu. Šis atsevišķais variants aptver tādu pasākumu kopu, kuru mērķis ir uzlabot piekļuvi ūdenim, taču saistītās papildu īstenošanas izmaksas, visticamāk, ir aplēstas pārāk augstas, jo, tā kā trūkst precīzāku datu, izmaksu aplēses pamatā ir pieņēmums, ka pusei no iedzīvotājiem, kuriem ūdensvada pieslēguma nav, tiktu ierīkota atsevišķa attīrīšanas sistēma.

Tāpēc tika pieņemts lēmums, ka šajā leģislatīvā akta priekšlikumā būtu jāsauglabā 3. rīcībpolitiskās paketes ieguvumi, paredzot vispārīgu pienākumu uzlabot dzeramā ūdens pieejamību ikvienam un nodrošināt neaizsargātu un marginalizētu grupu piekļuvi ūdenim, vienlaikus ļaujot dalībvalstīm pašām lemt, kā vislabāk uzlabot piekļuvi ūdenim, ņemot vērā konkrēto vietējo situāciju. Tiek pieņemts, ka šo konkrēto pasākumu īstenošana būtu ievērojami lētāka nekā alternatīvu sistēmu nodrošināšana pusei no iedzīvotājiem, kuriem nav ūdensvada pieslēguma (kā tiek pieņemts 3. rīcībpolitiskajā paketē).

Tas atbilst proporcionalitātes un subsidiaritātes principiem, jo, lai gan vispārīgais princips tiek noteikts ES līmenī, dalībvalstīm ir liela rīcības brīvība attiecībā uz to, kā labāk nodrošināt piekļuvi ūdenim.

Praksē tas nozīmē, ka priekšlikuma izmaksas un ietekme būs no 5,9 miljardiem euro (2. rīcībpolitiskā pakete) līdz 7,3 miljardiem euro (3. rīcībpolitiskā pakete). Šīs izmaksas galvenokārt segs ūdenssaimniecības operatori. Patērētāju majsaimniecības izmaksas pavisam

nedaudz pieaugs. Tomēr tas nerada risku, ka dzeramais ūdens kļūs pārlietu dārgs, un šādu risku varētu kompensēt tas, ka cilvēki pudelēs pildīta ūdens vietā drīzāk dzertu ūdensvada ūdeni.

Ir lēsts, ka valstu iestāžu administratīvās izmaksas būs pavisam nelielas vai samazināsies. Piemēram, pateicoties vienkāršotām ziņošanas prasībām, gada operacionālās izmaksas samazināsies par 0,35 miljoniem euro.

Abas rīcībpolitiskās paketes atstās pozitīvu ietekmi uz vidi, jo tiek pieņemts, ka, patērētājiem aizvien vairāk uzticoties ūdensvada ūdenim, samazināsies pudelēs pildīta ūdens patēriņš. To papildus sekmēs labāka piekļuve aktuālai informācijai visiem patērētājiem. Turklāt, tā kā gan lieliem, gan maziem ūdens piegādātājiem būs pienākums izmantot riska izvērtēšanā balstītu pieeju, samazināsies apstrādes nepieciešamība, tādējādi nodrošinot enerģijas ietaupījumus un mazinot ķīmikāliju nokļūšanu vidē. Riska izvērtēšanā balstītai pieejai turklāt būtu jāuzlabo piesārņojuma novēršana tā izcelsmes vietā un principa “piesārņotājs maksā” piemērošana.

Prasība dalībvalstīm uzlabot un nodrošināt konkrētu ūdens piekļūstamības līmeni būs pozitīvs solis 6. ilgspējīgas attīstības mērķa mērķrādītāju sasniegšanas virzienā. Tam būs arī pozitīva blakusietekme uz darbvietu radīšanu.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Visiem ietekmes novērtējumā izskatītajiem variantiem ir vai nu niecīga ietekme uz administratīvo slogu, vai arī tie to pat samazina, galvenokārt tāpēc, ka lielāko daļu izmaksu sedz ūdenssaimniecības operatori, nevis valsts iestādes. Lai samazinātu administratīvo slogu un vienkāršotu procedūras, šajā priekšlikumā, ievērojot ietekmes novērtējumu, paredzēts būtiski samazināt valstu pienākumus attiecībā uz ziņošanu Komisijai. Tā vietā, lai dalībvalstīm prasītu iesniegt ziņojumu, tām būs jāizveido datu kopas ar monitoringa rezultātiem tikai gadījumos, kad pārsniegti direktīvā noteiktie parametri. Dalībvalstīm būs jāsniedz arī papildu informācija, piemēram, risku novērtējumi. Gaidāms, ka gadā tas ļaus ietaupīt līdz 0,35 miljoniem euro.

Lai ievērotu proporcionalitāti, maziem ūdens piegādātājiem riska izvērtēšanā balstītās pieejas īstenošanai būs vairāk laika nekā lieliem un ļoti lieliem ūdens piegādātājiem. Lai neradītu slogu maziem ūdens piegādātājiem, tiem tiešsaistes informācija būs jāatjauno retāk nekā lieliem un ļoti lieliem ūdens piegādātājiem.

Visbeidzot, ierosinātie noteikumi par patērētāju informēšanu un caurredzamību nodrošina priekšlikuma “piemērotību internetam”, prasot ūdens piegādātājiem plaši izmantot digitālos rīkus, lai informētu patērētājus par dzeramā ūdens kvalitāti un ar to saistītajiem apdraudējumiem.

- **Pamattiesības**

Kā minēts Komisijas paziņojumā par Eiropas pilsoņu iniciatīvu *“Ūdens un sanitārija ir cilvēka tiesības! Ūdens ir sabiedriskais labums, nevis prece!”*⁴³, piekļuve drošam dzeramajam ūdenim un sanitārijai ir nesaraujami saistīta ar tiesībām uz dzīvību un cilvēka cieņu, kā atzīts Eiropas Savienības Pamattiesību hartā⁴⁴, un ar vajadzību pēc pienācīga dzīves līmeņa. Arī Komisija ir uzsvērusi droša dzeramā ūdens piekļūstamības cilvēktiesību dimensiju un ir apņēmusies nodrošināt, ka šie jautājumi arī turpmāk būs tās rīcībpolitiku centrā.

Pēdējās desmitgades laikā starptautiskajās tiesībās ir atzītas tiesības uz drošu dzeramo ūdeni un sanitāriju, it sevišķi ANO līmenī⁴⁵. ANO Ģenerālās asamblejas Rezolūcijā Nr. 64/292 ir atzītas *“tiesības uz drošu un tīru dzeramo ūdeni un sanitāriju kā cilvēktiesības, kas ir būtiskas pilnvērtīgai dzīvei un visu cilvēktiesību izmantošanai”*. Turklāt 2012. gada ANO Ilgtspējīgas attīstības konferences (“Rio+20”) galīgajā noslēguma dokumentā valstu vai to valdību vadītāji un augsta līmeņa pārstāvji atkārtoti apliecināja savu *“apņemšanos attiecībā uz cilvēka tiesībām uz drošu dzeramo ūdeni un sanitāriju, kas pakāpeniski īstenojama [to] iedzīvotāju labā, pilnīgi ievērojot valstu suverenitāti”*⁴⁶. Šis apņemšanās tika vēlreiz apstiprinātas 2015. gadā, kad valstu vadītāji pauda atbalstu 6. ilgtspējīgas attīstības mērķim un ar to saistīto mērķrādītāju līdz 2030. gadam *“panākt vispārēju un vienlīdzīgu piekļuvi drošam un cenas ziņā pieejamam dzeramajam ūdenim ikvienam iedzīvotājam”*.

Eiropas līmenī Eiropas Padomes Parlamentārā asambleja paziņoja, ka *“piekļuve ūdenim ir jāatzīst par cilvēka pamattiesībām, jo ūdens ir vajadzīgs dzīvības uzturēšanai uz Zemes un tas ir resurss, kas ir kopīgi jāizmanto visiem cilvēkiem”*⁴⁷. ES arī atkārtoti apliecināja, ka *“visām valstīm ir pienākums nodrošināt tādas cilvēktiesības kā piekļuve drošam dzeramajam ūdenim, kuram jābūt pieejamam, fiziski piekļūstamam, cenas ziņā pieejamam un pieņemamam”*⁴⁸.

Komisija to visu ņēma vērā, gatavojot savu atbildi uz Eiropas pilsoņu iniciatīvu *Right2Water* un šo tiesību akta priekšlikumu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis priekšlikums neietekmē Komisijas budžetu. Sagaidāms, ka to varēs īstenot, izmantojot Komisijas un Eiropas Vides aģentūras pašreizējos piešķirumus, un ka nebūs vajadzīgi papildu resursi.

⁴³ COM(2014) 177.

⁴⁴ OV C 326, 26.10.2012., 391. lpp.

⁴⁵ ANO Ģenerālās asamblejas 2010. gada 3. augusta Rezolūcija Nr. 64/292 un ANO Cilvēktiesību padomes 2008. gada 28. marta Rezolūcija Nr. 7/22 un 2010. gada 6. oktobra Rezolūcija Nr. 15/9.

⁴⁶ <http://www.un.org/en/sustainablefuture/>.

⁴⁷ Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Rezolūcija Nr. 1693/2009.

⁴⁸ Augstās pārstāves Ketrinas Eštones [*Catherine Ashton*] paziņojums ES vārdā, atzīmējot Pasaules ūdens dienu (dok. Nr. 7810/10), 2010. gada 22. marts.

5. CITI ELEMENTI

• **Īstenošanas plāni un monitoringa, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

No lieliem piegādātājiem tiks prasīta riska izvērtēšanā balstītas pieejas īstenošana 3 gadu laikā, mazu ūdens piegādātāju rīcībā būs 6 gadi.

Pielikumi tiks regulāri pārskatīti, ņemot vērā zinātnisko un tehnisko progresu. Lai nodrošinātu divus pilnus 6 gadu datu ciklus, visa direktīva tiks novērtēta 12 gadus pēc tās transponēšanas.

Lai nodrošinātu, ka direktīva sasniedz savu mērķi, proti, aizsargā cilvēka veselību no kontaminēta dzeramā ūdens nelabvēlīgās ietekmes, un lai uzlabotu citas jomas, kurās novērota direktīvas neoptimāla darbība, tika ierosināti vairāki sekmīgu rezultātu rādītāji. Šie rādītāji tiks izmantoti turpmākos izvērtējumos, un tie tiks izstrādāti sadarbībā ar Eiropas Vides aģentūru, ņemot vērā vides tiesību aktu monitoringa un ziņošanas atbilstības pārbaudes konstatējumus⁴⁹. Sekmīgu rezultātu rādītāji ir:

- “incidentu” (t. i., to gadījumu, kad radušās iespējamās briesmas cilvēka veselībai) un robežvērtību pārsniegšanas gadījumu skaits ES; jaunajā uzraudzības sistēmā dalībvalstīm par šiem incidentiem un rastajiem risinājumiem būs jāziņo efektīvāk;
- to cilvēku skaits ES, kam ir piekļuve dzeramajam ūdenim;
- dzeramā ūdens kvalitātes ilgtermiņa ietekme uz veselību; tam būs vajadzīgi papildu epidemioloģiskie pētījumi sadarbībā ar specializētu organizāciju, piemēram, PVO;
- jaunās caurredzamības prasības un tiešaistē pieejamās informācijas minimums, piemēram, par tīklos konstatēto noplūžu apmēru. Tas ļaus sistēmiski analizēt īstenošanas līmeņus un sasniegumus.

• **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Ņemot vērā priekšlikuma darbības jomu un to, ka tas ir tādas esošas direktīvas (Direktīva 98/83/EK) pārstrādāta redakcija, kuru visas dalībvalstis ir pilnīgi transponējušas, nav ne pamatoti, ne samērīgi pieprasīt skaidrojošos dokumentu par transponēšanu.

• **Detalizēts skaidrojums par to, kā priekšlikumā ņemti vērā PVO ieteikumi par parametriem un parametru vērtībām**

Direktīvas 98/83/EK I pielikumā noteikto esošo parametru vērtību pamatā ir Pasaules Veselības organizācijas vadlīnijas par dzeramo ūdeni. Šīs vadlīnijas tiek regulāri atjauninātas un pēdējo reizi tika grozītas 2017. gada sākumā, pievienojot pirmo papildinājumu ceturtajam izdevumam⁵⁰.

⁴⁹ Vides tiesību aktu ziņošanas un monitoringa atbilstības pārbaude: http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/fc_overview_en.htm un COM(2017)312 final: http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/pdf/action_plan_env_issues.pdf.

⁵⁰ Vadlīniju ceturtais izdevums tika publicēts 2011. gadā; pirmais šā ceturta izdevuma papildinājums tika publicēts 2017. gada sākumā.

Kad 1998. gadā tika pieņemta Direktīvu 98/83/EK, starp PVO vadlīnijām un direktīvu jau pastāvēja dažas atšķirības attiecībā uz parametru un to līmeņu noteikšanu. Piemēram:

- PVO vadlīnijas neietver standartus attiecībā uz pesticīdu grupu, savukārt direktīva ietver visus pesticīdus un to sadalīšanās produktus;
- PVO vadvērtības ir saistītas ar pilnmūža vēža risku 10^{-5} apmērā, savukārt ES izvēlējusies piesardzīgāku rīcībpolitiku, par pieņemamu atzīstot 10^{-6} risku.

Komisija un PVO Eiropas reģionālais birojs 2015. gada decembrī pabeidza projektu “Sadarbība dzeramā ūdens parametru jomā”, kura galīgais ziņojums tika publicēts 2018. gadā⁵¹ (turpmāk “PVO ziņojums”). Projekta mērķis bija sniegt rīcībpolitiski relevantus un uz zinātniskām atziņām balstītus ieteikumus, ko izmantot, pārskatot direktīvas I pielikumu.

PVO ziņojumā ietvertie PVO ieteikumi un priekšlikums ir lielā mērā saskanīgi. Konkrētāk, ieteikumi apstiprina nepieciešamību reglamentēt sarakstu ar parametriem, kuri izraudzīti no simtiem parametru, kam ir PVO vadvērtības. Komisija no šā saraksta pārņēmusi lielāko daļu no ieteiktajiem parametriem un parametru vērtībām, taču attiecībā uz dažiem parametriem ieteikusi izvēlēties atšķirīgu pieeju. Šajā iedaļā ir sniegts skaidrojums, kādēļ Komisijas priekšlikumā dažos gadījumos nav ievēroti PVO ieteikumi.

1. Parametri, ko PVO ieteikusi no I pielikuma svītrot

Tā kā turpmāk minētie pieci parametri dzeramajā ūdenī ir sastopami reti (parasti tas notiek piesārņojošu incidentu dēļ), PVO ziņojumā bija ieteikts tos no direktīvas svītrot:

- **benzols;**
- **cianīds;**
- **1,2-dihloretāns;**
- **dzīvsudrabs un**
- **policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži (PAO).**

PVO šo parametru svītrošanu pamatoja, skaidrojot, ka vajadzības gadījumā dalībvalstis tos joprojām varētu monitorēt, pamatojoties uz PVO ieteikto vērtību. Ieinteresētās personas un it sevišķi dalībvalstu iestādes pārliecinoši iestājās pret to svītrošanu veselības apsvērumu dēļ, kā arī tāpēc, ka ir vajadzīga ES līmenī noteikta saistoša vērtība. **Tāpēc tika nolemts šos parametrus I pielikumā paturēt.** Tomēr direktīvā paredzētā riska izvērtēšanā balstītā pieeja ļauj ūdens piegādātājiem noteiktos apstākļos kādu parametru no monitorējamo vielu saraksta izņemt, līdz ar to ūdens piegādātājiem ir tiesības šos parametrus nemonitorēt, ja tie kādā apgādes zonā nav relevanti. Visbeidzot, bet ne mazāk svarīgi: ir jau uzbūvētas apstrādes iekārtas, kas nepieciešamas šo robežvērtību nodrošināšanai.

2. Parametru vērtības, ko PVO ieteikusi palielināt

⁵¹ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/review_en.html.

PVO ziņojumā ir ieteikts atjaunināt **antimona (no 5 līdz 20 µg/l), bora (no 1 līdz 2,4 mg/l) un selēna (no 10 līdz 40 µg/l)** vērtību, pamatojoties uz to jaunākajām pieejamajām uz veselību orientētajām vadvērtībām, kas publicētas PVO vadlīniju ceturtnā izdevuma pirmajā papildinājumā. Tomēr, tā kā pašreizējās vērtības ir bijušas spēkā vairākas desmitgades, tiek pieņemts, ka izmaksas nepalielināsies, jo apstrādes metodes šo robežvērtību nodrošināšanai jau ir ieviestas. Riska izvērtēšanā balstītā pieeja jebkurā gadījumā ūdens piegādātājiem dod iespēju konkrētos apstākļos parametru no uzraugāmo parametru saraksta svītrot. Tāpēc direktīvas **I pielikumā ir saglabātas sākotnējās vērtības, kas ir stingrākas.**

Runājot tieši par **boru**, attiecībā uz dažiem reģioniem, kuros ir ieži ar augstu bora saturu, kas dabiski izdalās pazemes ūdeņos, valstis noteikušas izņēmumus. Arī Eiropas Parlaments pieprasījis bora vērtību pārskatīt (E-9146/2016, P-0848/2016, E-10 109/2014). Lai gan nav neviena nesen pieņemta oficiāla atzinuma, Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde ir iepriekš norādījusi⁵², ka, lai aizsargātu visu vecuma grupu cilvēkus, dabīgā minerālūdenī nevajadzētu būt vairāk par 1,5 mg bora.

3. Jauni parametri, ko PVO ieteikusi pievienot

3.1. Hlorāts un hlorīts

PVO ziņojumā ir ieteikts kā jaunus parametrus iekļaut **hlorātu (ClO₃) un hlorītu (ClO₂)** un abiem noteikt vērtību 0,7 mg/l. Abi galvenokārt ir dezinficēšanas blakusprodukti, kas rodas, ja tiek izmantots hipohlorīts. PVO atzina, ka šī vērtība, iespējams, ir pārlietu augsta, un atzīmēja, ka, ja ir iespējams nodrošināt zemākas vērtības, tās būtu piemērotas. Šai problēmai ir konstatēts viens cēlonis, proti, tas, ka hlorāts rodas hipohlorīta šķīdumos, kas nav svaigi un tiek ilgstoši glabāti, it sevišķi siltā temperatūrā.

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde 2015. gadā īpašā atzinumā⁵³ konstatēja, ka hlorāta koncentrācija 0,7 mg/kg dzeramajā ūdenī (kas ir PVO ierosinātā vērtība) varētu novest pie pārmērīgas zīdaiņu un mazu bērnu eksponētības hlorātam. Turklāt aģentūra konstatēja, ka hlorāts var kavēt joda uzņemšanu, lai gan ir vajadzīgi papildu cilvēka veselības dati par joda uzņemšanas inhibēšanos hlorāta ietekmē. EFSA arī vērsās pie ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas / PVO pārtikas piedevu ekspertu komitejas (JECFA), kas hlorātu izvērtēja un konstatēja, ka veselības aspektā toksikoloģiskā atsaucē vērtība hroniskā riska novērtējumam ir 0,01 mg/kg ķermeņa masas, līdz ar to dzeramajam ūdenim piemērojamā vērtība būtu 0,24 mg/l.

Tāpēc Komisija uzskata, ka ir pamatoti noteikt **stingrāku hlorāta un hlorīta vērtību — 0,25 mg/l —, kas ir aptuveni trīskārt mazāka par PVO ierosināto.**

3.2. Perfluorētie savienojumi

⁵² Atzinums par bora un fluorīda robežkoncentrācijām dabīgā minerālūdenī, kuru pēc Komisijas pieprasījuma 2005. gada 22. jūnijā sniegusi Zinātnes ekspertu grupas jautājumos, kas saistīti ar piesārņojumu pārtikas aprites ķēdē: http://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/scientific_output/files/main_documents/237.pdf.

⁵³ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4135>.

PVO ziņojumā ir ieteikts pieņemt parametru vērtības divām atsevišķām perfluorētajām vielām: perfluoroktānsulfonskābes (**PFOS**) vērtībai vajadzētu būt **0,4 µg/l**, perfluoroktānskābes (**PFOA**) — **4 µg/l**.

PFOS un *PFOA* sākotnēji bija visbiežāk sastopamie perfluorētie savienojumi. Tie ir sastopami pazemes ūdeņos, galvenokārt tad, ja augsne tiek kontaminēta ar ugunsdzēsības putām, kas sadalās šajās un dažās citās perfluorētajās vielās. Tomēr tie var arī rasties rūpnieciskas izcelsmes punktveida piesārņojuma rezultātā un no izstrādājumiem ar hidrofobu vai taukvielas atgrūdošu materiālu, piem., cepampannām ar *Teflon* tipa pārklājumu, tauknecaurlaidīga papīra, picu griliem vai ūdensizturīga un netīrumus atgrūdoša ārtelpu sporta aprīkojuma.

PFOS un *PFOA* ir noturīgas, bioakumulatīvas un toksiskas vielas. *PFOS* sākotnēji tika ietverta aizliegto vielu sarakstā *REACH* regulas⁵⁴ XVII pielikumā, taču tagad to reglamentē kā noturīgu organisko piesārņotāju saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 850/2004⁵⁵. *PFOA*, tās sāļus un ar *PFOA* saistītās vielas 2017. gada 14. jūnijā⁵⁶ tika pievienotas to vielu sarakstam, attiecībā uz kurām pastāv ierobežojumi, *REACH* regulas XVII pielikumā, jo Komisija uzskatīja, ka to ražošana, izmantošana vai pārdošana rada nepieņemamu risku cilvēka veselībai un videi.

Perfluorheksān-1-sulfonskābe un tās sāļi (*PFHxS*) 2017. gada 7. jūlijā tika pievienoti *REACH* kandidātu sarakstam ar vielām, kas rada ļoti lielas bažas, kā “ļoti noturīga un ļoti bioakumulatīva viela” saskaņā ar *REACH* regulas 57. panta e) punktu.

Tomēr ir plašāks klāsts vielu ar dažāda garuma ķēdēm, kas var ietvert perfluoralkilkarbonskābes (tostarp *PFOA*), perfluoralkānsulfonskābes (tostarp *PFOS*), perfluoralkānsulfīnskābes, fluortelomēru spirtus un perfluoralkānsulfonamīdus. *PFOA* un *PFOS* ir visbiežāk sastopamās vielas, bet, tā kā tās ir aizstātas ar līdzīgu perfluoralkilētu un polifluoralkilētu vielu (*PFAS*) ar nereti īsākām ķēdēm, visticamāk, *PFOA* un *PFOS* šai antropogēniski noturīgo ķīmikāliju grupai vairs nav reprezentatīvas⁵⁷.

Pašlaik nav nekādas legīslatīvas pieejas, kas reglamentētu visu šo vielu grupu, un nav visu pieejamo vielu galīga saraksta. Zviedrija ir veikusi plašu izpēti par *PFAS*⁵⁸. Zviedrijas

⁵⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*) un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.) (turpmāk “*REACH* regula”).

⁵⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 850/2004 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem, ar ko groza Direktīvu 79/117/EEK (OV L 158, 30.4.2004., 7. lpp.).

⁵⁶ Komisijas 2017. gada 13. jūnija Regula (ES) 2017/1000, ar ko sakarā ar perfluoroktānskābi (*PFOA*), tās sāļiem un ar *PFOA* saistītām vielām groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), XVII pielikumu (OV L 150, 14.6.2017., 14. lpp.).

⁵⁷ Zviedrijas piemērs parāda *PFOS* samazināšanos ūdenī:
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0013935117308976>.

⁵⁸ <http://www.kemi.se/en/global/rapporter/2015/report-7-15-occurrence-and-use-of-highly-fluorinated-substances-and-alternatives.pdf>.

Nacionālā pārtikas aģentūra ir ieteikusi robežvērtības attiecībā uz dzeramo ūdeni, balstoties uz 11 PFAS (*PFBS*, *PFHxS*, *PFOS*, 6:2 *FTSA*, *PFBA*, *PFPeA*, *PFHxA*, *PFHpA*, *PFOA*, *PFNA* un *PFDA*). Ja šo 11 PFAS summārā koncentrācija pārsniedz 0,09 µg/l, aģentūra iesaka pēc iespējas ātrāk veikt piesārņojuma mazināšanas pasākumus. Amerikas Savienotajās Valstīs attiecībā uz *PFOA/PFOS* veselības aspektā ieteiktais līmenis ir 0,07 µg/l. Prioritāro vielu saraksts Direktīvā 2008/105/EK⁵⁹ ietver *PFOS* ar vērtību 0,00065 µg/l. Tas parāda, ka ir panākamas zemākas parametru vērtības par PVO ieteiktajām. Tā kā šīm vielām vidē nav jābūt, tiek ierosināta piesardzīga pieeja, kas līdzinās Direktīvas 98/83/EK pieejai pesticīdiem. Tāpēc Komisija ierosina atkāpties no PVO ieteikuma šīm divām atsevišķajām vielām noteikt vērtību 4 µg/l (*PFOA*) un 0,4 µg/l (*PFOS*) un tā vietā reglamentēt visu grupu.

Priekšlikums paredz reglamentēt PFAS grupu, ko definējusi ESAO⁶⁰, un ierosināt vērtību **0,1 µg/l atsevišķai PFAS un 0,5 µg/l PFAS kopumā**, kā jau darīts pesticīdu gadījumā. Tā kā šīs vērtības ir augstākas par Zviedrijas un ASV gadījumā minētajām, to panākšanai vajadzētu būt iespējamai.

4. Endokrīni disruptīvi savienojumi

PVO nav ierosinājusi vadvērtības endokrīni disruptīviem savienojumiem (*EDC*), bet ir norādījusi, ka, tā kā ūdens organismi ir daudz jutīgāki pret estrogēniskiem *EDC* nekā zīdītāji, tostarp cilvēki, lai aizsargātu ūdens organismus, būtu iespējams izmantot piesardzīgas etalonvērtības, kas ir tuvas esošajiem vai iespējamiem gaidāmiem vidiskās kvalitātes standartiem. PVO ierosinājusi šādus trīs reprezentatīvus *EDC* un to etalonvērtības:

- **bēta-estradiols:** 0,001 µg/l,
- **nonilfenols:** 0,3 µg/l un
- **bisfenols A:** 0,01 µg/l.

Lai gan PVO norādīja, ka pašlaik nav nekādu liecību, ka dzeramais ūdens, kas ir vien neliels ekspozīcijas avots, radītu risku veselībai, un ka šāds risks ir mazvarbūtīgs, tika pieņemts lēmums šos parametrus direktīvā tomēr iekļaut, pamatojoties uz piesardzības principu.

PVO neiesaka direktīvas I pielikuma parametru sarakstā iekļaut visus *EDC*, jo uzskata, ka regulārs monitorings attiecībā uz visiem šiem savienojumiem pašlaik būtu sarežģīts, dārgs un neefektīvs līdzeklis, kā novērst dzeramā ūdens kontamināciju.

Trīs minētās vielas par etalonrādītājiem tika izraudzītas tāpēc, ka ir zināms, ka tās ir sastopamas virszemes ūdeņos, kuros nokļūst attīrīts notekūdeņu efluents un citas ieplūdes. Bēta-estradiols ir dabīgs estrogēns. Veselības un vides apdraudējuma zinātniskās komitejas (*SCHER*) atzinumā⁶¹ un saistītajos dokumentos endokrīni disruptīvas īpašības ir identificētas

⁵⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Direktīva 2008/105/EK par vides kvalitātes standartiem ūdens resursu politikas jomā un ar ko groza un sekojoši atceļ Padomes Direktīvas 82/176/EEK, 83/513/EEK, 84/156/EEK, 84/491/EEK, 86/280/EEK, un ar ko groza Direktīvu 2000/60/EK (OV L 348, 24.12.2008., 84. lpp.).

⁶⁰ https://www.oecd.org/env/ehs/risk-management/PFC_FINAL-Web.pdf

⁶¹ https://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/docs/scher_o_131.pdf

kā galvenais iedarbības mehānisms, no kā šim savienojumam var atvedināt vidiskās kvalitātes standartu. *SCHER* atbalstīja vidiskās kvalitātes standartu 0,4 ng/l, kas ir tuvs ierosinātajai dzeramā ūdens parametra vērtībai 1 ng/l.

Bisfenolu A plaši izmanto dažu plastmasu un epoksīdsveķu ražošanā. Pašlaik tas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008⁶² ir klasificēts kā 1.B kategorijas reproduktīvais toksikants (“reproduktīvajai sistēmai toksiska viela”). Pēc Francijas iestāžu priekšlikuma ES vispirms ierobežoja bisfenola A izmantošanu termopapīrā (2016. gada decembris), pēc tam bisfenolu A ietvēra *REACH* kandidātsarakstā ar vielām, kas rada ļoti lielas bažas, sakarā ar tā saskaņoto klasificēšanu par 1.B kategorijas reproduktīvo toksikantu (2017. gada janvāris) un pēc tam arī sakarā ar tā endokrīni disruptīvajām īpašībām (2017. gada jūnijs).

Nonilfenols ir viens no veidotājelementiem alkilfenoletoksilātos, ko izmanto virsmaktīvajās vielās, lai gan ES tie tagad ir aizliegti. Uz nonilfenolu attiecas arī ierobežojumi (*REACH* XVII pielikums), un tas tika iekļauts *REACH* kandidātsarakstā ar vielām, kas rada ļoti lielas bažas, sakarā ar tā endokrīni disruptīvajām īpašībām (2013. gada jūnijs) un prioritāro vielu sarakstā saskaņā ar Direktīvu 2008/105/EK.

Tāpēc tiek ierosināts attiecībā uz šiem trim *EDC* ievērot PVO ierosinātās vērtības. Tā kā direktīvas pieeja neparedz etalonvērtības un nenosaka parametru un vērtību noteikšanas mērķi, ir ierosināts tās ietvert I pielikuma parametru sarakstā. Turklāt šie savienojumi samērā vāji šķīst ūdenī un tos var efektīvi atdalīt ar tradicionālām adsorbcijas metodēm (piemēram, krastfiltrācija, koagulācija, ozonācija, granulēta aktivētā ogle). Tāpēc šie savienojumi tiks uztverti tāpat kā visi citi direktīvā noteiktie ķīmiskie parametri, proti, kā minēts iepriekš, ūdens piegādātājiem būs iespēja noteiktos apstākļos šos parametrus no uzraugāmo parametru saraksta svītrot, ja riska novērtējumā tiks secināts, ka tie nav relevanti.

Komisija uzskata, ka šo trīs endokrīno disruptoru iekļaušana direktīvā ir pamatota saskaņā ar piesardzības principu. To atbalsta ieinteresētās personas. Šo savienojumu iekļaušana turklāt palīdzēs aizsargāt cilvēka veselību paplašināta parametru saraksta ietvaros, ko paredz ietekmes novērtējumā minētais 1.2. variants.

5. Hroms un svins

PVO ziņojumā ir ieteikts saglabāt pašreizējo parametra vērtību **10 µg/l svinam un 50 µg/l hromam kopumā**.

PVO atzīmē, ka svins ir viena no retajām vielām, par ko zināms, ka tā tieši ietekmē veselību ar dzeramā ūdens starpniecību, un ka tāpēc tā koncentrācijai vajadzētu būt pēc iespējas zemākai. Tāpēc Komisija ierosina šo vērtību **10 gadus** pēc direktīvas stāšanās spēkā pazemināt līdz **5 µg/l**. Šajā 10 gadu pārejas periodā tiks saglabāta pašreizējā vērtība — 10 µg/l.

⁶² Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojumu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

PVO atzīmē, ka hroma vērtība joprojām tiek pārskatīta. Pašreizējās diskusijas ar daudziem toksikologiem vedina hromam noteikt zemāku vērtību, it sevišķi hromam(VI), kas ir toksiskāks. Tādēļ Komisija hromam izmantos tādu pašu pieeju kā svinam. Komisija ierosina **pēc 10 gadu pārejas perioda pēc direktīvas stāšanās spēkā** vērtību samazināt par 50 % līdz **25 µg/l**.

Priekšlikums arī paredz I pielikuma (kurā ir noteiktas šīs parametru vērtības) regulāru pārskatīšanu un iespēju grozīt I pielikumu, ņemot vērā zinātnisko progresu. Tāpēc pastāv iespēja abiem šiem parametriem noteikt stingrākas vērtības pirms 10 gadu pārejas perioda beigām, ja tā rīkoties vedinātu turpmāka zinātniskā attīstība.

- **Konkrēto priekšlikuma noteikumu detalizēts skaidrojums**

1. pants. Mērķis

Šis pants netiek mainīts.

2. pants. Definīcijas

Esošās definīcijas ir nedaudz precizētas, un atbilstoši pārstrādātās redakcijas jaunajiem noteikumiem ir pievienotas jaunas definīcijas (“ūdens piegādātājs”, “prioritāri objekti” un “neaizsargātas un marginalizētas grupas”).

PVO ieteikusi iekļaut prioritāru objektu definīciju, lai būtu vieglāk piemērot jaunos noteikumus, kas attiecas uz vietējās sadales risku novērtējumu.

3. pants. Atbrīvojumi

Noteikumi netiek mainīti; ir tikai atjauninātas atsauces uz direktīvu.

4. pants. Vispārīgi pienākumi

Pants lielākoties nemainās; izmaiņas ir formāli grozījumi vai izstrādes precizējumi.

5. pants. Kvalitātes standarti

Pants lielākoties nemainās; izmaiņas ir formāli grozījumi vai izstrādes precizējumi.

6. pants. Atbilstības vieta

Ir svītrots 2. un 3. punkts, kas tagad ir lielākoties pārņemti jaunajos noteikumos par vietējās sadales risku novērtējumiem (jaunais 10. pants).

7. pants. Riska izvērtēšanā balstīta pieeja ūdens drošumam (jauns)

Šis jaunais pants paredz vispārēju riska izvērtēšanā balstītu pieeju, ir ievads jauniem pantiem, proti, 8., 9. un 10. pantam, kā arī nosaka vispārīgus pienākumus, kas saistīti ar risku novērtējumiem (regulāri atjauninājumi un pārskatīšanas, kā arī riska novērtējumu sagatavošanas termiņi).

8. pants. Dzeramā ūdens ieguvei izmantoto ūdensobjektu apdraudējumu novērtējums (jauns)

Šis jaunais pants paredz pienākumus, kas saistīti ar apdraudējumu novērtējumu veikšanu, konkrētāk:

- apzināt ūdens ieguves punktus;
- apzināt apdraudējumus un piesārņojuma avotus;
- monitorēt parametrus, kas attiecas uz apzinātajiem apdraudējumiem un piesārņojuma avotiem. Jāmonitorē tikai relevanti parametri vai piesārņotāji. Tie var ietvert parametrus, kuru atbilstība saskaņā ar šo direktīvu jānodrošina vietā, kur ūdeni padod pa krānu, bet arī piesārņotājus vai vielas, kas saskaņā ar Ūdens pamatdirektīvu tiek monitorēti jau ūdensobjektos, vai mikroplastmasas. Sevišķi lielas bažas rada mikroplastmasas, jo, tā kā to nelielais izmērs sekmē to uzņemšanu un bioakumulāciju organismos, tās atstāj nelabvēlīgu ietekmi uz jūras un saldūdens vidi, ūdens organismiem, bioloģisko daudzveidību un, iespējams, cilvēka veselību vai, tā kā šīs daļiņas sastāv no kompleksiem ķīmikāliju maisījumiem, to ietekme ir toksiska.

Pamatojoties uz apdraudējumu apzināšanu un monitoringu, dalībvalstis var īstenot šādus pasākumus:

- ļaut ūdensapgādes pakalpojumu sniedzējiem neveikt vai likt veikt papildu attīrīšanu un/vai monitoringu;
- veikt preventīvus pasākumus, lai aizsargātu ieguves vietu;
- veikt pretpiesārņojuma pasākumus, lai piesārņojuma problēmu risinātu avotā, tostarp pētījumus nolūkā izprast, piemēram, mikroplastmasu ietekmi uz ūdens ekosistēmām un cilvēka veselību un rast risinājumus, kā mazināt iespējamos riskus.

9. pants. Piegādes risku novērtējums (jauns)

Šis pants paredz ūdensapgādes pakalpojumu sniedzēja pienākumus, kas saistīti ar piegādes risku novērtējuma veikšanu. Šie noteikumi nav jauni, jo ieviesti jau 2015. gadā ar direktīvas grozīto II pielikumu. Tāpēc daļa no Direktīvas 98/83/EK II pielikuma ir pārvietota uz 9. pantu. II pielikuma C daļā tagad ir tikai tehniskās specifikācijas parametru monitoringa biežuma koriģēšanai atbilstoši piegādes risku novērtējumam.

10. pants. Vietējās sadales risku novērtējums (jauns)

Šis jaunais pants paredz pienākumus, kas saistīti ar vietējās sadales risku novērtēšanu, it sevišķi:

- ar vietējās sadales sistēmu saistīto risku novērtēšanu, arī to risku novērtēšanu, kuri saistīti ar izstrādājumiem un materiāliem, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni;
- šādu parametru monitoringu: svins un *Legionella*. PVO konstatējusi, ka no visiem ūdenī esošajiem patogēniem vislielāko veselības slogu Savienībā rada *Legionella*. Turklāt Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs ir ieteicis attiecībā uz mākslīgām ūdens sistēmām veikt regulāras pārbaudes un piemērotus kontroles pasākumus, lai nepieļautu saslimšanu ar leģionāru slimību tūristu mītnēs, slimnīcās, ilgtermiņa veselības aprūpes iestādēs vai citās vietās, kur varētu tikt eksponēts ievērojams skaits lielākam riskam pakļautu iedzīvotāju⁶³.

⁶³ Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra 2017. gada 14. jūnijā publicētais apsekojuma ziņojums *Legionnaires' disease in Europe 2015* ("Leģionāru slimība Eiropā 2015. gadā"): <https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/Legionnaires-disease-europe-2015.pdf>.

Pamatojoties uz risku novērtējumu un monitoringu, dalībvalstis var īstenot pasākumus, piemēram, santehniķu apmācību, informācijas un konsultāciju sniegšanu mājokļu īpašniekiem, piemērotas apstrādes metodes sadarbībā ar ūdens piegādātājiem utt. Turklāt šis pants daļēji risina bijušajā 10. pantā (izstrādājumi, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni) ietvertos aspektus un nodrošina atbilstību Regulai (ES) Nr. 305/2011, saskaņā ar kuru jānosaka standarti būvizstrādājumiem, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni.

11. pants. Monitorings (bijušais 7. pants)

Ir jāizstrādā monitoringa programmas, kas aptver visus dažādos monitoringa pienākumus, ko paredz šī direktīva. Dalībvalstis var izlemt, vai monitoringa programmas būtu jāizveido valsts iestādēm vai to izveide jādeleģē, piemēram, ūdens piegādātājiem. Tomēr, visticamāk, lielāko daļu monitoringa faktiski veic ūdens piegādātāji, lai nodrošinātu ūdens kvalitāti vietā, kur to padod pa krānu. Tā kā ir ieviesti jauni monitoringa pienākumi, kas saistīti ar apdraudējumu novērtējumiem (8. pants) un vietējās sadales risku novērtējumu (10. pants), šis pants un tā saikne ar II pielikumu jāprecizē.

Panta 1., 5. un 6. punkts nemainās.

Panta 2. punkts ir grozīts, lai atsauktos uz monitoringu, kas jāveic saskaņā ar jauno 8. un 9. pantu (apdraudējumu novērtējumi un vietējās sadales risku novērtējumi), un uz I pielikuma A un B daļā uzskaitīto parametru “regulāru” monitoringu saskaņā ar II pielikumu. Pēdējā minētajā gadījumā ūdens piegādātāji var monitoringu pielāgot, pamatojoties uz piegādes risku novērtējumu.

Panta bijušais 4. punkts (iespēja pieņemt monitoringa vadlīnijas) ir svītrots, jo tiek uzskatīts par nevajadzīgu. Tomēr iespēja grozīt II pielikumu (kas attiecas uz monitoringa specifikācijām) ir saglabāta 18. panta 2. punktā (ar deleģētajiem aktiem).

12. pants. Korektīvi pasākumi un lietošanas ierobežojumi (bijušais 8. pants)

Panta 1. punkts nemainās.

Panta 2. punkts ir grozīts, lai tajā minētu jauno parametru sarakstu vietējās sistēmas risku novērtējumam, kas paredzēts I pielikuma C daļā.

Panta 3. punkts ir grozīts, lai precizētu, ka I pielikuma A un B daļā noteikto vērtību pārsniegšanu automātiski uzskata par iespējamām briesmām cilvēka veselībai. Šo precizējumu uzskata par vajadzīgu, ņemot vērā vairākas noritošās Direktīvas 98/83/EK pārkāpuma procedūras.

Ir pievienots jauns 4. punkts, kurā precizēti pienākumi, kas saistīti ar patērētāju informēšanu, ja pārsniegtas parametru vērtības un/vai radušās iespējamās briesmas cilvēka veselībai. Lielākā daļa pienākumu jau bija noteikti Direktīvā 98/83/EK, bet tika uzskatīts, ka tie ir jāprecizē un jāsgrupē vienā punktā, lai atvieglotu to īstenošanu, ņemot vērā arī vairākas noritošās Direktīvas 98/83/EK pārkāpuma procedūras.

Panta 5. punkts nemainās.

Bijušais 6. punkts ir svītrots, jo uzskatāms par nevajadzīgu.

Bijušais 7. punkts ir svītrots, jo ir svītrota bijusī I pielikuma C daļa par “mērītāja parametriem”.

Bijušā 8. punkta pienākumi ir ietverti jaunā 4. punktā.

Bijušais 9. pants. Izņēmumi

Bijušais 9. pants ir svītrots. Sarežģītais process, kurā var noteikt 3 izņēmumus uz 3 gadiem, vairs nav uzskatāms par pamatotu. Sākotnēji tas direktīvā tika paredzēts, lai ļautu dalībvalstīm panākt atbilstību 1998. gadā tikko noteiktajām parametru vērtībām. Tagad sistēma ir vienkāršota, taču pieeja ir tāda pati kā Direktīvā 98/83/EK, proti, ja dalībvalsts kādu parametra vērtību pārsniedz, būtu jāpiemēro 11. pants par korektīviem pasākumiem (ūdens lietošanas aizliegums vai ierobežojums, informācija patērētājiem, veselības ieteikumi utt.). Nebūtu vajadzīga iespēja ar lēmumu oficiāli pieņemt parametru vērtību, kas pārsniedz direktīvā noteikto.

Bijušais 10. pants. Kvalitātes nodrošināšana attiecībā uz apstrādi, aprīkojumu un materiāliem (svītrots)

Bijušais 10. pants ir svītrots. Tiek uzskatīts, ka šis pants Direktīvā 98/83/EK vairs nav vajadzīgs; tas daļēji aizstāts ar jaunu 10. pantu par vietējās sadales risku novērtējumu. Tā vietā nepieciešamā saskaņošana notiks saskaņā ar iekšējā tirgus tiesību aktiem, nosakot standartizācijas mandātu saskaņā ar Būvizstrādājumu regulu. Līdz brīdim, kad tiks īstenots šis standartizācijas mandāts un *Oficiālajā Vēstnesī* publicēti saskaņotie standarti, turpināsies *status quo*.

13. pants. Piekļuve dzeramajam ūdenim (jauns)

Šis ir jauns pants, kas ieviests, galvenokārt atsaucoties uz aicinājumiem Eiropas pilsoņu iniciatīvā *Right2Water* un Komisijas atbildē uz šo iniciatīvu. Pantā ir paredzēti 2 galvenie pienākumi.

- Pirmkārt, dalībvalstīm noteikts pienākums uzlabot piekļuvi dzeramajam ūdenim un veicināt tā lietošanu ar dažādu pasākumu palīdzību, no kuriem daži ir ietverti pantā (to cilvēku īpatsvara novērtēšana, kam nav piekļuves dzeramajam ūdenim, šo cilvēku informēšana ūdensvada pieslēguma iespējām, ūdensvada ūdens lietošanas veicināšana publiskā sektora ēkās un restorānos, nodrošinot, ka lielākajā daļā pilsētu ir pieejams aprīkojums, kas ļauj brīvi piekļūt ūdensvada ūdenim, utt.).
- Otrkārt, dalībvalstīm noteikts pienākums īstenot visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu neaizsargātu un marginalizētu grupu piekļuvi ūdenim. Ja šīm grupām nav piekļuves dzeramajam ūdenim direktīvas izpratnē, dalībvalstīm būtu tās ātri jāinformē par pieejamā ūdens kvalitāti un jāsniedz vajadzīgie saistītie veselības ieteikumi.

Tam būtu jāsekmē apņemšanās saskaņā ar 6. ilgtspējīgas attīstības mērķi un saistīto mērķrādītāju “*panākt vispārēju un vienlīdzīgu piekļuvi drošam un cenās ziņā pieejamam dzeramajam ūdenim ikvienam iedzīvotājam*”. Jēdzienam “vienlīdzīga piekļuve ūdenim” parasti ir trīs dimensijas, kas ietver ģeogrāfiskās atšķirības sniegtajos pakalpojumos (piemēram, infrastruktūras trūkuma dēļ), sarežģījumus, ar ko, cenšoties piekļūt ūdenssaimniecības pakalpojumiem, saskaras neaizsargātas un marginalizētas grupas (piemēram, bēgļi, nomadu kopienas, bezpajumtnieki un mazākumkultūras, piemēram, romi, sinti, *Travellers*, *Kalé*, *Gens du voyage* utt., neatkarīgi no tā, vai viņi ir nometnieki vai ne), un finansiālo pieejamību. Runājot par finansiālo pieejamību, ikvienā ūdens cenu noteikšanas politikā Savienībā jāņem vērā izmaksu atgūšanas princips un princips “piesārņotājs maksā”.

Nosakot diferencētus ūdens tarifus, dalībvalstīm ir atļauts ņemt vērā arī iedzīvotāju ekonomisko un sociālo apstākļu atšķirības. Tāpēc izmaksu atgūšanas princips dalībvalstīm neliedz papildus šīs direktīvas 13. pantā noteiktajiem pasākumiem pieņemt sociālos tarifus vai īstenot pasākumus, kas aizsargā iedzīvotājus, kuri atrodas nelabvēlīgā sociālekonomiskajā situācijā.

14. pants. Informācija sabiedrībai (jauns)

Šis pants daļēji aizstāj Direktīvas 98/83/EK bijušo 13. pantu. Ar informācijas piekļūstamību saistītie noteikumi ir detalizētāki, jo tiek sagaidīts, ka lielāka caurredzamība uzlabos patērētāju uzticību dzeramajam ūdenim, tostarp tā kvalitātei, ražošanai un apsaimniekošanai. Pienākumi ir divējādi.

- Pirmkārt, ir jānodrošina konkrētu IV pielikumā noteikto ziņu pieejamība tiešsaistē. Patērētājiem piekļūstamajai informācijai būtu jāattiecas uz viņus interesējošo jomu.
- Otrkārt, ir papildus dažas konkrētas ziņas jāsniedz tieši patērētājiem (piemēram, viņu rēķinos), piemēram, par patērēto apjomu un par tarifu(-iem) un izmaksu struktūru.

15. pants. Informācija par īstenošanas monitoringu (jauns)

Šis pants daļēji aizstāj Direktīvas 98/83/EK bijušo 13. pantu. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem noteikumiem noteikumi, kas attiecas uz ziņošanu, ir vienkāršoti, tos aizstājot ar jaunu sistēmu, kura neparedz faktisku ziņošanu. Tādējādi uzlabojas sistēmas efektivitāte, jo neveidojas liela laika starpība starp paziņoto datu atsauces datumu un ziņošanas faktisko datumu.

Pantā ir noteikts, ka dalībvalstīm būtu jāizveido datu kopa, kurā sakopoti tikai dati, kas attiecas uz dzeramo ūdeni, saskaņā ar šo direktīvu: incidenti, pielikumā noteikto vērtību pārsniegumi, apdraudējumu un vietējās sadales risku novērtējumi un pasākumi, kas īstenoti, lai nodrošinātu piekļuvi dzeramajam ūdenim.

Datu kopas būtu jāizveido saskaņā ar *INSPIRE* direktīvu. Tam ir paredzēts atbalsts no Eiropas Vides aģentūras, kuras uzdevums būs arī datiem regulāri piekļūt un sniegt Komisijai pārskatus par direktīvas īstenošanu Savienības līmenī, kas tiks izmantoti arī direktīvas turpmākās izvērtēšanās (17. pants).

16. pants. Tiesu iestāžu pieejamība (jauns)

Šis ir jauns pants, kas atbilst Pamattiesību hartas 47. pantam un īsteno Orhūsas konvenciju attiecībā uz tiesu iestāžu pieejamību. Iedzīvotājiem un NVO vajadzētu būt iespējai likumīgi apstrīdēt vai pārsūdzēt lēmumus, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar šo direktīvu.

17. pants. Izvērtēšana (jauns)

Šis jaunais pants paredz satvaru direktīvas turpmākiem izvērtējumiem (Komisijas labāka regulējuma pamatnostādņu izpratnē). Pirmais izvērtējums ir paredzēts pēc 12 direktīvas īstenošanas gadiem, lai būtu pieejami dati par vismaz 2 piegādes risku novērtējumu cikliem.

18. pants. Pielikumu pārskatīšana (bijušais 11. pants)

Šis pants aizstāj Direktīvas 98/83/EK 11. pantu. Direktīvas 11. pantā bija paredzēta tās I, II un III pielikuma pārskatīšana ar kādreizējo regulatīvo kontroles procedūru. Ir ierosināts šo

procedūru aizstāt ar deleģētajiem aktiem (lai grozītu visus pielikumus), arī saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā pausto iestāžu apņemšanos “piešķirt augstu prioritāti tūlītējai visu to pamataktu saskaņošanai, kuri joprojām atsaucas uz regulatīvo kontroles procedūru”.

Lai nodrošinātu tā pastāvīgu atbilstību jaunākajai zinātniskajai attīstībai, ir saglabāta I pielikuma regulāra pārskatīšana.

19. pants. Deleģēšanas īstenošana (jauns)

Šis ir jauns standarta pants par deleģēto aktu pieņemšanu.

20. pants. Komiteju procedūra (bijušais 12. pants)

Šis ir jauns standarta pants par īstenošanas aktu pieņemšanu.

Bijušais 13. pants. Informēšana un ziņošana (svītrots)

Pants ir svītrots un lielākoties aizstāts ar jauno 15. pantu.

Bijušais 14. pants. Atbilstības grafiks (svītrots)

Pants ir svītrots, jo 1998. gadā paredzēja papildu laiku (5 gadus) Direktīvas 98/83/EK īstenošanai līdz 2003. gadam. Tagad šis pants ir novecojis, tāpēc būtu jāsvītro.

Bijušais 15. pants. Izņēmuma apstākļi (svītrots)

Šis Direktīvas 98/83/EK pants piešķir dalībvalstīm iespēju pieprasīt Komisijai papildu laiku (līdz 6 gadiem) (papildus bijušajā 14. pantā paredzētajiem 5 gadiem), kurā nodrošināt atbilstību Direktīvai 98/83/EK. Tagad šis pants ir novecojis, tāpēc būtu jāsvītro.

Bijušais 16. pants (“Atcelšana”), 17. pants (“Transponēšana”) un 18. pants (“Stāšanās spēkā”)

Šie trīs panti ir svītroti un aizstāti ar atjaunināto standarta tekstu par pārskatītās direktīvas atcelšanu, transponēšanu un stāšanos spēkā (sal. ar jauno 22., 23. un 24. pantu).

21. pants. Sodi (jauns)

Ir ieviests jauns standarta pants par sodiem.

22. pants. Transponēšana

Šis pants atbilst standarta veidnei.

23. pants. Atcelšana

Šis pants atbilst standarta veidnei.

24. pants. Stāšanās spēkā

Šis pants atbilst standarta veidnei. Direktīva stājas spēkā 20. dienā pēc publicēšanas *Oficiālajā Vēstnesī*.

25. pants. Adresāti (bijušais 19. pants)

Šis pants netiek mainīts.

I pielikums

A daļa

I pielikuma A daļa attiecas uz mikrobioloģisko parametru vērtībām. Pēc PVO ieteikuma sarakstam ir pievienoti jauni parametri, proti, *Clostridium Perfringens* sporas un koliformas baktērijas, duļķainība (pārvietota no bijušās C daļas “Mērītāja parametri”) un somatiskie kolifāgi.

B daļa

I pielikuma B daļa attiecas uz ķīmisko parametru vērtībām. Pēc PVO ieteikuma vai saskaņā ar piesardzības principu ir pievienoti vairāki jauni parametri (ar attiecīgajām parametru vērtībām), proti: bisfenols A, hlorāts, hlorīts, bēta-estradiols, haloetiķskābes, mikrociņš, nonilfenols, PFAS (atsevišķas un kopā), urāns.

C daļa

Direktīvas 98/83/EK I pielikuma C daļa iepriekš attiecās uz “mērītāja parametriem” [indikatorparametriem]. Indikatorparametri no I pielikuma ir svītroti (izņemot dažus, kas ir pārvietoti uz A daļu, piemēram, “duļķainība”) un pārvietoti uz IV pielikumu par informāciju patērētājiem. Tā darīts tāpēc, ka indikatorparametri ir drīzāk nevis ar veselību saistīti, bet gan patērētājus citādi interesējoša informācija (piemēram, garša, krāsa, anjoni, katjoni utt.).

I pielikuma jaunā C daļa attiecas uz parametriem, kas jānovērtē jaunajā vietējās sadales risku novērtējumā (paredzēts jaunajā 10. pantā), proti, svinu un *Legionella*.

II pielikums

A daļa. Vispārīgie mērķi un dzeramā ūdens monitoringa programmas

II pielikuma A daļa attiecas uz vispārīgiem pienākumiem, kas saistīti ar monitoringa programmām, un lielākoties paliek nemainīta, izņemot jaunu atsauci uz operacionālo monitoringu līdz ar saistīto duļķainības parametru. Tā ir pievienota pēc PVO ieteikuma, jo operacionālais monitoringa katru dienu nodrošina pārskatinformāciju, kas ļauj pārliicināties, ka apstrāde norit pareizi.

B daļa. Biežumi

II pielikuma B daļa attiecas uz monitoringa biežumiem. Ir noteiktas divas parametru kategorijas:

- (2) pamatparametri (*E. coli*, *Clostridium perfringens* sporas un somatiskie kolifāgi), kas vienmēr jāmonitorē tik bieži, cik noteikts B daļas tabulā, un kam nevar piemērot piegādes risku novērtējumu un
- (3) visi pārējie parametri, kas jāmonitorē tik bieži, cik noteikts B daļas tabulā, līdz ir veikts piegādes risku novērtējums saskaņā ar minētā pielikuma C daļu.

B daļas regularitātes tabula ir vienkāršota, un ir svītrotā 3. piezīme (zem tabulas), jo tā vairs nav vajadzīga.

C daļa. Piegādes risku novērtējums

C daļas pirmie punkti ir pārvietoti uz jaunu 9. pantu "Piegādes risku novērtējums". Atlikusī C daļa (specifikācijas par atkāpšanos no monitoringa biežuma, ja ir veikts piegādes risku novērtējums), kas Direktīvā 98/83/EK tika iekļauta ar 2015. gada grozījumu, lielākoties nav mainīta, un nelielais skaits izmaiņu ir saistīts ar formālu formulējuma pielāgojumu pārējai direktīvai.

D daļa. Paraugošanas metodes un paraugošanas punkti

Šī daļa, kas Direktīvā 98/83/EK iekļauta ar 2015. gada grozījumu, lielākoties paliek nemainīta.

III pielikums

A daļa. Mikrobioloģiskie parametri, attiecībā uz kuriem ir norādītas analīzes metodes

A daļas pirmie divi punkti ir svītroti, jo attiecās uz iespēju grozīt III pielikuma A daļu ar regulatīvo kontroles procedūru un 18. un 19. pantā jau ir paredzēta iespēja III pielikumu grozīt ar deleģētajiem aktiem.

Mikrobioloģisko parametru metožu saraksts ir atjaunināts, lai atspoguļotu jaunos mikrobioloģiskos parametrus, ka ir ietverti I pielikuma A daļā.

B daļa. Ķīmiskie parametri, attiecībā uz kuriem ir norādīti veikspējas kritēriji

Šī daļa ir atjaunināta ar Direktīvas 98/83/EK 2015. gada grozījumu. Toreiz tika pievienotas 2 tabulas, tostarp tabula ar specifikācijām, kas izmantojama līdz 2019. gada beigām. Ir ierosināts šo otro tabulu ar specifikācijām, kuras ir spēkā tikai līdz 2019. gada beigām, svītrot un saglabāt tikai pirmo tabulu.

Ķīmisko parametru specifikāciju saraksts arī ir atjaunināts, lai atspoguļotu jauno ķīmisko parametru sarakstu, kas ietverts I pielikuma B daļā.

IV pielikums (jauns)

IV pielikums ir jauns pielikums, kurā uzskaitīta informācija, kam patērētāju informēšanai ir jābūt pieejamai tīmekļa vietnē. Samērīguma nolūkā ļoti lieliem ūdens piegādātājiem būs jāsniedz konkrēta papildu informācija, tostarp ikgadēja informācija par ūdensapgādes sistēmas vispārīgajiem efektivitātes rādītājiem, arī noplūdēm un energoefektivitāti. Ir pieņemts, ka lielāka caurredzamība, veicinot plašāku informētību par šo jautājumu, varētu mudināt gan ūdens piegādātājus, gan dalībvalstu iestādes risināt ūdens zudumu un noplūžu jautājumu.

Bijušais IV un V pielikums

IV pielikums attiecās uz termiņiem Direktīvas 80/778/EEK transponēšanai valstu tiesību aktos (arī ņemot vērā dalībvalstu dažādos iestāšanās laikus). V pielikums bija Direktīvas 80/778/EEK un Direktīvas 98/83/EK iepriekšējā atbilstības tabula. Šie pielikumi vairs nav aktuāli un ir svītroti.

V pielikums (jauns)

V pielikums (jauns) ir standarta pielikums, kurā aprakstīta atceltā direktīva un tās turpmākie grozījumi, kā arī to transponēšanas un piemērošanas datumi.

VI pielikums (jauns)

VI pielikums ir jauna Direktīvas 98/83/EK un jaunās pārstrādātās direktīvas atbilstības tabula.

↓ 1998/83 (pielāgots)

2017/0332 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par dzeramā ūdens kvalitāti (pārstrādāta redakcija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā ~~Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu~~ Līgumu par Eiropas Savienības darbību , jo īpaši tā ~~130. panta 1. punktu~~ 192. panta 1. punktu ,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

↓ jauns

(1) Padomes Direktīva 98/83/EK³ ir vairākkārt būtiski grozīta⁴. Tā kā ir jāizdara turpmāki grozījumi, minētā direktīva skaidrības labad būtu jāpārstrādā.

↓ 1998/83 1. apsvērums
(pielāgots)

~~tā kā Padomes Direktīva 80/778/EEK (1980. gada 15. jūlijs) par dzeramā ūdens kvalitāti⁵ jāpielāgo zinātnes un tehnikas attīstībai; tā kā pieredze, kas iegūta, piemērojot šo direktīvu,~~

¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

² OV C [...], [...], [...]. lpp.

³ Padomes 1998. gada 3. novembra Direktīva 98/83/EK par dzeramā ūdens kvalitāti (OV L 330, 5.12.1998., 32. lpp.).

⁴ Sk. V pielikumu.

⁵ ~~OV L 229, 30.8.1980., 11. lpp. Direktīva, kurā jaunākie grozījumi ir izdarīti ar 1994. gada Pievienošanās aktu.~~

~~rāda, ka dalībvalstīm jāizveido pietiekami elastīgs un pārredzams normatīvais pamats, lai varētu izlabot neatbilstību standartiem; tā kā turklāt šī direktīva būtu jāpārskata, ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību, jo īpaši subsidiaritātes principu;~~

↓ 1998/83 2. apsvērums
(pielāgots)

~~tā kā, ņemot vērā Līguma 3. b pantu, kas nosaka, ka Kopienas rīcība nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešama, lai sasniegtu Līgumā noteiktos mērķus, ir jāpārskata Direktīva 80/778/EEK, koncentrējoties uz atbilstību būtiskākiem kvalitātes un veselības kritērijiem, atļaujot dalībvalstīm pievienot citus kritērijus, ja tā tos uzskata par piemērotiem;~~

↓ 1998/83 3. apsvērums

~~tā kā saskaņā ar subsidiaritātes principu Kopienas rīcībai jāatbalsta un jāpapildina dalībvalstu attiecīgo kompetento iestāžu rīcība;~~

↓ 1998/83 4. apsvērums

~~tā kā saskaņā ar subsidiaritātes principu Eiropas reģionu dabas un sociāli ekonomisko atšķirību dēļ vairums lēmumu par kontroli, analīzi un pasākumiem, kas jāveic, lai izlabotu kļūdas, jāpieņem vietējā, reģionālā vai valsts līmenī, ciktāl atšķirības netraucē ieviest normatīvo pamatu, ko nosaka šī direktīva;~~

↓ 1998/83 5. apsvērums

~~tā kā ir nepieciešami Kopienas standarti svarīgākajiem dzeramā ūdens un veselības profilakses parametriem, ja reiz ir jādefinē minimālie vides kvalitātes mērķi, kas sasniedzami saistībā ar citiem Kopienas pasākumiem, garantējot un veicinot dzeramā ūdens saimniecisku izmantošanu;~~

↓ 1998/83 6. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (2) ⇒ Direktīva 98/83/EK noteica tiesisko regulējumu, kas aizsargātu cilvēka veselību no nelabvēlīgās ietekmes, ko varētu radīt dzeramā ūdens kontaminācija, nodrošinot, ka tas ir pilnvērtīgs un tīrs. Šīs direktīvas mērķim vajadzētu būt tādām pašām. ⇐ tā kā, ņemot vērā dzeramā ūdens kvalitātes nozīmi cilvēku veselībā, nepieciešams Kopienas Tādēļ Savienības līmenī jāpieņem pieņemt pamata kvalitātes standartus ~~— kam~~ dzeramajam ūdenim piemērojams ⇒ prasību minimums ⇐ jāatbilst.
- ⇒ Dalībvalstīm būtu jāveic visi pasākumi, kas vajadzīgi, lai panāktu, ka dzeramais ūdens ir brīvs no mikroorganismiem un parazītiem un no vielām, kas noteiktos gadījumos rada iespējamās briesmas cilvēka veselībai, un ka tas atbilst minētajam prasību minimumam. ⇐

↓ 1998/83 7. apsvēruma

~~tā kā ir nepieciešams aptvert ūdeni, ko lieto pārtikas rūpniecībā, ja vien nav konstatējams, ka šāda ūdens izmantošana neietekmē gatavā produkta pilnvērtīgumu;~~

↓ 1998/83 8. apsvēruma

~~tā kā, lai dotu iespēju ūdens piegādes uzņēmumiem piemēroties dzeramā ūdens kvalitātes standartiem, jāpiemēro attiecīgi ūdens aizsardzības pasākumi, kas nodrošinātu, ka virszemes ūdeņi un gruntsūdeņi ir tīri; tā kā to pašu mērķi var sasniegt, piemērojot attiecīgus ūdens apstrādes pasākumus, kas jāpiemēro pirms ūdens piegādes;~~

↓ 1998/83 9. apsvēruma
(pielāgots)

~~tā kā Eiropas ūdens politikas vienotība prasa, lai pienācīgā laikā tiktu pieņemta pamatdirektīva attiecībā uz ūdeni;~~

↓ 1998/83 10. apsvēruma
(pielāgots)
⇒ jauns

(3) No šīs direktīvas darbības jomas jāizslēdz dabīgie minerālūdeņi un ūdeņi, kas ir ~~medikamenti~~ ☒ zāles ☒, jo ~~šiem ūdens veidiem ir noteikti īpaši noteikumi~~; ⇒ uz šiem ūdeņiem attiecas attiecīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/54/EK⁶ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/83/EK⁷. Tomēr Direktīva 2009/54/EK attiecas gan uz dabīgajiem minerālūdeņiem, gan uz avota ūdeni, un no šīs direktīvas darbības jomas būtu jāizslēdz tikai pirmie. Saskaņā ar Direktīvas 2009/54/EK 9. panta 4. punkta trešo daļu avota ūdenim būtu jāatbilst arī šīs direktīvas prasībām. Ja dzeramo ūdeni pilda pudelēs vai citos traukos nolūkā to pārdod vai izmantot pārtikas ražošanā, sagatavošanā vai apstrādē, ūdenim būtu jāatbilst šīs direktīvas prasībām līdz atbilstības vietai (t. i., krānam) un pēc tam tas būtu jāuzskata par pārtiku saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 178/2002⁸ 2. panta otro daļu. ⇐

↓ 1998/83 11. apsvēruma

~~tā kā pasākumi ir nepieciešami attiecībā uz visiem parametriem, kas tieši attiecas uz veselību, un citiem parametriem, ja pasliktinājusies kvalitāte; tā kā turklāt šādi pasākumi rūpīgi jākoordinē, piemērojot Padomes Direktīvu 91/414/EEK (1991. gada 15. jūlijs) par augu~~

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija Direktīva 2009/54/EK par dabīgo minerālūdeņu ieguvu un tirdzniecību (pārstrādāta versija) (OV L 164, 26.6.2009., 45. lpp.).

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 6. novembra Direktīva 2001/83/EK par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm (OV L 311, 28.11.2001., 67. lpp.).

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.).

↓ jauns

- (4) Pēc Eiropas pilsoņu iniciatīvas par tiesībām uz ūdeni (*Right2Water*)¹¹ tika sākta Savienības mēroga sabiedriskā apspriešana un Direktīvas 98/83/EK normatīvās atbilstības un izpildes (*REFIT*) novērtēšana¹². Šajā procesā kļuva skaidrs, ka daži Direktīvas 98/83/EK noteikumi jāatjaunina. Tika konstatēts, ka uzlabojumi iespējami četrās jomās: kvalitatīvās parametru vērtības, ierobežotā paļaušanās uz riska izvērtēšanā balstītu pieeju, nepietiekami konkrētie noteikumi par patērētājiem sniedzamo informāciju un atšķirīgas apstiprināšanas sistēmas tādu materiālu apstiprināšanai, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni. Eiropas pilsoņu iniciatīvā par tiesībām uz ūdeni turklāt kā atsevišķa problēma tika izcelts apstāklis, ka daļai iedzīvotāju, it sevišķi marginalizētām grupām, nav piekļuves dzeramajam ūdenim, lai gan nodrošināt dzeramo ūdeni ir viens no ANO 2030. gada programmas 6. ilgtspējīgas attīstības mērķa saistošajiem uzdevumiem. Pēdējā konstatētā problēma ir vispārējā neinformētība par ūdens noplūdēm, kuru cēlonis ir nepietiekami ieguldījumi ūdensapgādes infrastruktūras uzturēšanā un atjaunošanā, kā norādīts arī Eiropas Revīzijas palātas Īpašajā ziņojumā par ūdensapgādes infrastruktūru¹³.
- (5) Pasaules Veselības organizācijas Eiropas reģionālais birojs sagatavojis detalizētu pārskatu par Direktīvā 98/83/EK noteikto parametru sarakstu un to vērtībām, lai noskaidrotu, vai radusies vajadzība tās pielāgot tehnikas un zinātnes attīstībai. Ņemot vērā pārskata¹⁴ rezultātus, būtu jākontrolē zarnu patogēnu un *Legionella* līmenis, jāpievieno seši ķīmiskie parametri vai parametru grupas un jāapsver iespēja pievienot trīs reprezentatīvus endokrīnos disruptorus ar piesardzīgām etalonvērtībām. Ievērojot piesardzības principu, trijiem jaunajiem parametriem būtu jānosaka vērtības, kas ir stingrākas par PVO ierosinātajām, tomēr joprojām sasniedzamas. PVO atzīmēja, ka svina koncentrācijām vajadzētu būt tik zemām, cik saprātīgi iespējams, un hroma vērtību PVO vēl izskata, tāpēc abu parametru gadījumā pirms vērtību pastingrināšanas būtu jāpieņemro desmit gadu pārejas periods.
- (6) PVO arī ieteikusi trīs parametriem noteikt mazāk stingras vērtības un piecus parametrus no saraksta svītrot. Tomēr šādas izmaiņas nav uzskatāmas par vajadzīgām, jo ar Komisijas Direktīvu (ES) 2015/1787¹⁵ ieviestā riska izvērtēšanā balstītā pieeja

⁹ ~~OV L 230, 19.8.1991., 1. lpp. Direktīva, kurā jaunākie grozījumi ir izdarīti ar Komisijas Direktīvu 96/68/EK (OV L 277, 30.10.1996., 25. lpp.).~~

¹⁰ ~~OV L 123, 24.4.1998., 1. lpp.~~

¹¹ COM(2014) 177 final.

¹² SWD(2016) 428 final.

¹³ Eiropas Revīzijas palātas īpašais ziņojums SR 12/2017 *Implementing the Drinking Water Directive: water quality and access to it improved in Bulgaria, Hungary and Romania, but investment needs remains substantial* ["Dzeramā ūdens direktīvas īstenošana: ūdens kvalitāte un piekļūstamība Bulgārijā, Ungārijā un Rumānijā ir uzlabojusies, bet joprojām ir vajadzīgi lieli ieguldījumi"].

¹⁴ PVO Eiropas reģionālā biroja sadarbības projekts par dzeramā ūdens parametriem *Support to the revision of Annex I Council Directive 98/83/EC on the quality of water intended for human consumption (Drinking Water Directive) Recommendation* ["Ieteikums Padomes Direktīvas 98/83/EK par dzeramā ūdens kvalitāti (Dzeramā ūdens direktīva) I pielikuma pārskatīšanai"], 2017. gada 11. septembris.

¹⁵ Komisijas 2015. gada 6. oktobra Direktīva (ES) 2015/1787, ar ko groza II un III pielikumu Padomes Direktīvā 98/83/EK par dzeramā ūdens kvalitāti (OV L 260, 7.10.2015., 6. lpp.).

ūdens piegādātājiem dod iespēju noteiktos apstākļos parametrus no monitorējamo parametru saraksta svītrot. Apstrādes paņēmieni šo parametru vērtību sasniegšanai jau ir ieviesti.

↓ 1998/83 12. apsvērums

~~tā kā jānosaka atsevišķas parametru vērtības vielām, kas ir būtiskas visā Kopienā, pietiekami stingrā līmenī, lai nodrošinātu, ka šīs direktīvas mērķis ir sasniedzams;~~

↓ 1998/83 13. apsvērums

~~tā kā parametru vērtības ir balstītas uz pieejamiem zinātniskiem datiem un tiek ņemts vērā piesardzības princips; tā kā šīs vērtības ir izraudzītas, lai nodrošinātu, ka dzeramo ūdeni var droši lietot visu mūžu, un tādējādi nodrošinātu augsta līmeņa veselības aizsardzību;~~

↓ 1998/83 14. apsvērums

~~tā kā jāpanāk līdzsvars, lai novērstu mikrobioloģisku vai ķīmisku risku; tā kā šim nolūkam, ņemot vērā parametru vērtību pārskatīšanu nākotnē, to parametru vērtību ieviešana, kas piemērojamas dzeramajam ūdenim, jābalsta uz sabiedrības veselības apsvērumiem un riska novērtēšanas metodi;~~

↓ 1998/83 15. apsvērums

~~tā kā, lai arī pašlaik nepietiek pierādījumu, ar kuriem Kopienas līmenī pamatot parametru vērtības ķimikālijām, kas traucē endokrīnu darbību, ir nopietnas bažas attiecībā uz veselībai iespējami bīstamu vielu iespaidu uz cilvēku un dzīvo dabu;~~

↓ 1998/83 16. apsvērums

~~tā kā jo īpaši standarti, kas minēti I pielikumā, kopumā ir pamatoti ar Pasauls veselības organizācijas noteiktajām "Dzeramā ūdens kvalitātes nostādnēm" un Komisijas Zinātniskās padomdevējas komitejas atzinumu par ķīmisko savienojumu toksicitātes un ekotoksicitātes izpēti;~~

↓ 1998/83 17. apsvērums

(pielāgots)

(7) Ja tas nepieciešams, lai aizsargātu cilvēka veselību to teritorijā, būtu dalībvalstīm jānosaka pienākums noteikt jānosaka vērtības citiem papildu parametriem, kas nav iekļauti I pielikumā, ja tas ir nepieciešams, lai savā teritorijā aizsargātu cilvēku veselību;

↓ 1998/83 18. apsvērums

(pielāgots)

~~tā kā dalībvalstis var noteikt vērtības citiem papildu parametriem, kas nav iekļauti I pielikumā, ja to uzskata par nepieciešamu nolūkā nodrošināt dzeramā ūdens ražošanas, izplatīšanas un inspicēšanas kvalitāti;~~

↓ 1998/83 19. apsvērumš

~~tā kā, ja dalībvalstis uzskata, ka nepieciešami stingrāki standarti nekā tie, kas noteikti I pielikuma A un B daļā, vai standarti papildu parametriem, kas nav iekļauti I pielikumā, bet ir nepieciešami veselības aizsardzībai, tām par šiem standartiem jāziņo Komisijai;~~

↓ 1998/83 20. apsvērumš

~~tā kā dalībvalstīm ir pienākums, ieviešot vai paturot spēkā stingrākus aizsardzības pasākumus, respektēt Līguma principus un noteikumus Tiesas interpretācijā;~~

↓ jauns

(8) Preventīva drošuma plānošana un riska izvērtēšanā balstīti elementi Direktīvā 98/83/EK parādījās ierobežotā mērā. Pirmie riska izvērtēšanā balstītās pieejas elementi tika ieviesti jau 2015. gadā ar Direktīvu (ES) 2015/1787, ar ko Direktīva 98/83/EK tika grozīta, lai dalībvalstīm dotu iespēju atkāpties no izveidotajām monitoringa programmām, ja vien tiek sagatavoti ticami risku novērtējumi, kuru pamatā var būt PVO Dzeramā ūdens kvalitātes vadlīnijas¹⁶. Minētās vadlīnijas, kurās izklāstīta tā sauktā ūdens drošuma plāna pieeja, kā arī standarts EN 15975-2 par dzeramā ūdens piegādes drošību, ir starptautiski atzīti principi, kas ir dzeramā ūdens ieguves, sadales, monitoringa un parametru analīzes pamatā. Tās šajā direktīvā aizvien būtu jāievēro. Lai nodrošinātu, ka šie principi netiek attiecināti tikai uz monitoringu vien, lai laiku un resursus pastiprināti veltītu svarīgiem riskiem un izmaksefektīviem pasākumiem avotā un lai izvairītos analizēt un ieguldīt pūles nerelevantos jautājumos, ir lietderīgi visā piegādes ķēdē no ieguves līdz sadalei un ūdens nonākšanai pie patērētāja ieviest pilnīgi riska izvērtēšanā balstītu pieeju. Šai pieejai būtu jā sastāv no trim komponentiem: pirmkārt, ar ūdens ieguves apgabalu saistīto apdraudējumu novērtējums (“apdraudējumu novērtējums”), ko dalībvalsts sagatavo saskaņā ar PVO vadlīnijām un Ūdens drošuma plāna rokasgrāmatu¹⁷, otrkārt, ūdens piegādātājiem dota iespēja monitoringu pielāgot galvenajiem riskiem (“piegādes risku novērtējums”) un, treškārt, dalībvalsts sagatavots novērtējums par potenciālajiem riskiem, kas saistīti ar vietējās sadales sistēmām (piem., *Legionella* vai svina līmenis) (“vietējās sadales risku novērtējums”). Šie novērtējumi būtu regulāri jāpārskata, arī reaģējot uz ekstrēmami laikapstākļu notikumiem, kas saistīti ar klimatu, zināmām cilvēka darbības izmaiņām ūdens ieguves apgabalā vai ar avotu saistītiem incidentiem. Riska izvērtēšanā balstītā pieeja nodrošina pastāvīgu informācijas apmaiņu starp kompetentajām iestādēm un ūdens piegādātājiem.

(9) Apdraudējumu novērtējumā jāorientējas uz dzeramā ūdens ražošanai vajadzīgās apstrādes samazināšanu, piem., samazinot noslogojumus, kas rada dzeramā ūdens ieguvei izmantoto ūdensobjektu piesārņojumu. Lai to panāktu, dalībvalstīm būtu jānoskaidro ar šiem ūdensobjektiem saistītie apdraudējumi un iespējamie piesārņojuma avoti un jāmonitorē piesārņotāji, ko tās atzinušas par relevantiem, piem.,

¹⁶ *Guidelines for drinking water quality*, ceturtais izdevums, Pasaules Veselības organizācija, 2011, http://www.who.int/water_sanitation_health/publications/2011/dwq_guidelines/en/index.html.

¹⁷ *Water Safety Plan Manual: step-by-step risk management for drinking water suppliers*, Pasaules Veselības organizācija, 2009, http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/75141/1/9789241562638_eng.pdf.

konstatēto apdraudējumu dēļ (piem., mikroplastmasas, nitrāti, pesticīdi vai zāles, kas konstatēti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/60/EK¹⁸), sakarā ar to dabisko klātbūtni ūdens ieguves apgabalā (piem., arsēns) vai ūdens piegādātāju sniegtās informācijas dēļ (piem., kāda neapstrādātā ūdens parametra negaidīta palielināšanās). Šie parametri būtu jāizmanto par marķieriem, kas kompetentajām iestādēm liek sadarbībā ar ūdens patērētājiem un ieinteresētajām personām īstenot pasākumus ūdensobjektu noslodzes samazināšanai, piem., profilaktiskus vai pretpiesārņojuma pasākumus (vajadzības gadījumā arī veikt pētījumus, kuru mērķis ir saprast ietekmi uz veselību), lai šos ūdensobjektus aizsargātu un novērstu piesārņojuma avotu.

- (10) Kas attiecas uz apdraudējumu novērtējumu, Direktīva 2000/60/EK dalībvalstīm uzliek pienākumu identificēt dzeramā ūdens ieguvei izmantotos ūdensobjektus, tos monitorēt un veikt to kvalitātes pasliktināšanās novēršanas pasākumus, lai mazinātu dzeramā ūdens ražošanā izmantojamās attīrīšanas procedūras. Lai izvairītos no pienākumu dublēšanās, dalībvalstīm, veicot apdraudējumu novērtējumu, būtu jāizmanto saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 7. un 8. pantu un V pielikumu veiktais monitoringa un saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 11. pantu izstrādāto pasākumu programmu pasākumi.

↓ 1998/83 21. apsvēruma
(pielāgots)
⇒ jauns

- (11) Atbilstībai ☒ dzeramā ūdens kvalitātes ☒ parametru vērtībām jābūt tajā vietā, kur dzeramais ūdens ☒ tiek darīts ☒ ~~klusst~~ pieejams attiecīgajam lietotājam. ⇒ Tomēr dzeramā ūdens kvalitāti var ietekmēt vietējā sadales sistēma. PVO atzīmē, ka no visiem ūdens patogēniem vislielāko slogu veselībai Savienībā rada *Legionella*. Tā izplatās pa siltā ūdens sistēmām ieelpošanas ceļā, piem., dušā. Tāpēc tā nepārprotami saistīta ar vietējās sadales sistēmu. Tā kā vienpusējs pienākums visus privātos un publiskos objektus monitorēt šā patogēna konstatēšanai radītu nesaprātīgi lielas izmaksas, piemērotāks līdzeklis šā jautājuma risināšanai ir vietējās sadales risku novērtējums. Turklāt vietējās sadales risku novērtējumā būtu jāņem vērā arī potenciālie riski, ko rada ar dzeramo ūdeni saskarē esošie izstrādājumi un materiāli. Tāpēc vietējās sadales risku novērtējumā cita starpā monitoringa būtu jāorientē uz prioritārajiem objektiem, jānovērtē riski, ko rada vietējās sadales sistēma un ar to saistītie izstrādājumi un materiāli, un jāverificē to būvizstrādājumu ekspluatācijas īpašības, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni, par pamatu ņemot saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 305/2011¹⁹ deklarētās ekspluatācijas īpašības. Kopā ar ekspluatācijas īpašību deklarāciju sniedzama arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006²⁰ 31. un 33. pantā minētā informācija.

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīva 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 9. marta Regula (ES) Nr. 305/2011, ar ko nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus un atceļ Padomes Direktīvu 89/106/EEK (OV L 88, 4.4.2011., 5. lpp.).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas

Pamatojoties uz šo novērtējumu, dalībvalstīm būtu jāveic visi pasākumi, kas vajadzīgi, lai cita starpā nodrošinātu, ka atbilstoši PVO norādījumiem²¹ ir ieviesti pienācīgi kontroles un pārvaldības pasākumi (piem., uzliesmojumu gadījumā) un ka migrācija no būvizstrādājumiem neapdraud cilvēka veselību. Tomēr, neskarot Regulu (ES) Nr. 305/2011, ja šie pasākumi ierobežotu izstrādājumu un materiālu brīvu apriti Savienībā, šiem ierobežojumiem jābūt pienācīgi pamatotiem un pilnīgi samērīgiem un tie nedrīkst būt arbitrāras diskriminācijas līdzeklis vai slēpts ierobežojums tirdzniecībai starp dalībvalstīm. ⇐

↓ jauns

- (12) Ar Direktīvas 98/83/EK noteikumiem par kvalitātes nodrošināšanu attiecībā uz apstrādi, aprīkojumu un materiāliem neizdevās novērst šķēršļus iekšējam tirgum attiecībā uz tādu būvizstrādājumu brīvu apriti, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni. Katrai valstij joprojām ir savi izstrādājumu apstiprinājumi, un dalībvalstu prasības atšķiras. Līdz ar to ražotājiem savus izstrādājumus pārdot visā Savienībā ir grūti un dārgi. Tehniskos šķēršļus var rezultatīvi novērst, tikai saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 305/2011 nosakot saskaņotas tehniskās specifikācijas būvizstrādājumiem, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni. Minētā regula paredz iespēju izstrādāt Eiropas standartus, kas saskaņotu to būvizstrādājumu novērtēšanas metodes, kuri nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni, un noteikt robežvērtību līmeņus un klases attiecībā uz būtisku raksturlielumu vērtībām. Tādēļ 2017. gada standartizācijas darba programmā²² ir iekļauts standartizācijas pieprasījums, kas specifiski prasa saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 305/2011 standartizēt to izstrādājumu un materiālu higiēniskumu un drošumu, kuri nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni, un standartu paredzēts izdot līdz 2018. gadam. Šā saskaņotā standarta publicēšana *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* nodrošinās, ka par to, vai laist tirgū vai darīt pieejamus tirgū drošus būvizstrādājumus, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni, tiks lemts racionāli. Tādēļ noteikumi par aprīkojumu un materiāliem, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni, būtu jāsvītro, tos daļēji aizstājot ar noteikumiem par vietējās sadales risku novērtējumu un papildinot ar attiecīgajiem saskaņotajiem standartiem saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 305/2011.

↓ 1998/83 22. apsvēruma

~~tā kā dzeramā ūdens kvalitāti var ietekmēt vietējā sadales sistēma, tā kā turklāt ir atzīts, ka dalībvalstis nevar būt atbildīgas par vietējo sadales sistēmu un tās ekspluatāciju;~~

↓ 1998/83 23. apsvēruma

(pielāgots)

⇒ jauns

- (13) Katrai dalībvalstij būtu jāievieš jānodrošina, ka tiek izveidotas monitoringa kontroles programmas, lai pārbaudītu kurās pārbauda , vai dzeramais ūdens atbilst šīs direktīvas prasībām; ~~tā kā šādas kontroles programmas būtu atbilstošas vietējam vajadzībām un izpildītu šajā direktīvā izklāstītās obligātās monitoringa~~

Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

²¹ *Legionella and the prevention of Legionellosis*, Pasaules Veselības organizācija, 2007, http://www.who.int/water_sanitation_health/emerging/legionella.pdf.

²² SWD(2016) 185 final.

~~prasības;~~ ⇒ Šīs direktīvas izpildei vajadzīgo monitoringu lielākoties veic ūdens piegādātāji. Būtu ūdens piegādātājiem jādod zināma elastība attiecībā uz parametriem, ko tie monitorē piegādes risku novērtējuma ietvaros. Ja kāds parametrs netiek detektēts, ūdens piegādātājiem vajadzētu būt iespējai samazināt šā parametru monitoringa biežumu vai to vairs nemonitorēt vispār. Piegādes risku novērtējumā vajadzētu iekļaut lielāko daļu parametru. Tomēr ir arī pamatsaraksts ar parametriem, kas vienmēr būtu jāmonitorē ar konkrētu minimālo monitoringa biežumu. Šī direktīva monitoringa biežumu galvenokārt reglamentē atbilstības pārbaūžu gadījumā un tikai ierobežotā kārtā reglamentē monitoringu operacionālām vajadzībām. Papildu monitorings operacionālām vajadzībām var būt nepieciešams tādēļ, lai nodrošinātu, ka ūdens apstrāde norit pareizi, un tas ir ūdens piegādātāju ziņā. Šajā sakarā ūdens piegādātāji var izmantot PVO vadlīnijas un Ūdens drošuma plāna rokasgrāmatu. ⇐

↓ jauns

(14) Uz riska izvērtēšanā balstīto pieeju pamazām vajadzētu pāriet visiem ūdens piegādātājiem, arī mazajiem ūdens piegādātājiem, jo Direktīvas 98/83/EK izvērtēšanā tika konstatēts, ka šie piegādātāji to īsteno ar trūkumiem, dažkārt tāpēc, ka nevajadzīgas monitoringa darbības izmaksā dārgi. Izmantojot riska izvērtēšanā balstīto pieeju, būtu jāņem vērā drošības apsvērumi.

↓ 1998/83 24. apsvērums

~~tā kā metodēm, kuras izmanto, lai analizētu dzeramā ūdens kvalitāti, jābūt tādām, lai nodrošinātu, ka iegūtie rezultāti ir droši un salīdzināmi;~~

↓ 1998/83 25. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

(15) Ja nav ievēroti standarti, kas noteikti šajā direktīvā, attiecīgajai dalībvalstij būtu ⇒ nekavējoties ⇐ jāizpēta iemesls jānoskaidro cēlonis un jānodrošina, ka iespējami drīz tiek veikti ~~attiecīga~~ korektīva ~~rieksmi~~ pasākumi, kas vajadzīgi , lai atjaunotu ūdens kvalitāti. Gadījumos, kad piegādātais ūdens rada iespējamās briesmas cilvēka veselībai, šāda ūdens piegāde būtu jāaizliedz vai tā lietošana jāierobežo. ⇒ Ir svarīgi arī precizēt, ka neatbilstība minimālajām mikrobioloģisko un ķīmisko parametru vērtībām dalībvalstīm automātiski būtu jāuzskata par iespējamām briesmām cilvēka veselībai. ⇐ Gadījumos, kad dzeramā ūdens kvalitātes atjaunošanai vajadzīgi korektīvi pasākumi, pirmām kārtām būtu jānovērš problēmas cēlonis, kā paredzēts Līguma 191. panta 2. punktā.

↓ 1998/83 26. apsvērums
(pielāgots)

~~tā kā ir svarīgi novērst iespējas piesārņotam ūdenim apdraudēt cilvēku veselību; tā kā šāda ūdens piegāde jāaizliedz vai tā lietošana jāierobežo;~~

↓ 1998/83 27. apsvērumš

~~tā kā, ja nav ievērota atbilstība parametriem, kam ir indikatora funkcija, attiecīgajai dalībvalstij jāizsver, vai šī neatbilstība apdraud cilvēku veselību; tā kā tai cilvēku veselības aizsardzības vajadzībās jāveic korektīva rīcība, lai atjaunotu ūdens kvalitāti;~~

↓ 1998/83 28. apsvērumš
(pielāgots)

~~tā kā, ja nepieciešama šāda korektīva rīcība, lai atjaunotu dzeramā ūdens kvalitāti, saskaņā ar Līguma 130.r panta 2. punktu primārā ir rīcība, kas vērsas pret problēmas cēloņiem;~~

↓ 1998/83 29. apsvērumš
⇒ jauns

(16) Dalībvalstīm ⇒ vairs nevajadzētu ⇐ ~~jābūt~~ tiesīgām ~~attiecīgos apstākļos~~ piešķirt izņēmuma statusu šīs direktīvas kontekstā. ⇐ Sākotnēji izņēmumi tika izmantoti, lai dalībvalstīm dotu līdz deviņiem gadiem laika, kurā novērst neatbilstību kādai parametra vērtībai. Šī sistēma izrādījās apgrūtināša kā dalībvalstīm, tā Komisijai. Turklāt dažos gadījumos tās dēļ aizkavējās korektīvie pasākumi, jo izņēmuma iespējamība tika uztverta kā pārejas periods. Tāpēc noteikums par izņēmumiem būtu jāsvīturo. Lai aizsargātu cilvēka veselību, gadījumos, kad tiek pārsniegtas parametru vērtības, ar korektīvajiem pasākumiem saistītajiem noteikumiem vajadzētu būt piemērojamiem nekavējoties, bez iespējas no parametra vērtības ievērošanas atkāpties. Izņēmumi, ko dalībvalsts noteikušas saskaņā ar Direktīvas 98/83/EK 9. pantu un kas joprojām piemērojami dienā, kad stājas spēkā šī direktīva, ir piemērojami līdz izņēmuma termiņa beigām, taču tie nebūtu jāpagarina. ⇐ ~~tā kā turklāt ir nepieciešams nodibināt pienācīgu pamatu šādiem izņēmumiem, ar nosacījumu, ka tie nerada potenciālu cilvēku veselības apdraudējumu un ka dzeramā ūdens apgāde attiecīgā apgabalā nav iespējama nekādā citādā veidā;~~

↓ jauns

(17) Komisija savā atbildē uz Eiropas pilsoņu iniciatīvu *Right2Water* 2014. gadā²³ dalībvalstis aicināja visiem iedzīvotājiem darīt pieejamu vismaz ūdens minimumu, kā ieteikusi PVO. Komisija arī apņēmas, “*izmantojot vides politikas programmas, [...] uzlabot visu iedzīvotāju piekļuvi drošam dzeramajam ūdenim*”²⁴. Tas atbilst ANO 6. ilgtspējīgas attīstības mērķim un ar to saistītajam mērķrādītājam “*visiem nodrošināt vispārēju un vienlīdzīgu piekļuvi drošam un cenas ziņā pieejamam dzeramajam ūdenim*”. Vienlīdzīgas piekļuves jēdziens aptver dažnedažādus aspektus, piemēram, pieejamību (piem., ģeogrāfiski iemesli, infrastruktūras trūkums vai noteiktu sabiedrības daļu īpašā situācija), kvalitāti, pieņemamību un finansiālo pieejamību. Attiecībā uz ūdens finansiālo pieejamību jāpatur prātā, ka, nosakot ūdens tarifus pēc Direktīvā 2000/60/EK noteiktā izmaksu atgūšanas principa, dalībvalstis var ņemt vērā sabiedrības ekonomisko un sociālo apstākļu daudzveidību un tāpēc pieņemt sociālos tarifus vai veikt pasākumus to sabiedrības daļu aizsardzībai, kas ir nelabvēlīgā sociālekonomiskajā situācijā. Šī direktīva attiecas uz tiem ūdens piekļūstamības

²³ COM(2014)177 final.

²⁴ COM(2014)177 final, 12. lpp.

aspektiem, kas saistīti ar kvalitāti un pieejamību. Lai šos aspektus pienācīgi ņemtu vērā, reaģējot uz Eiropas pilsoņu iniciatīvu, un lai palīdzētu īstenot Eiropas sociālo tiesību pīlāra²⁵ 20. principu, kas nosaka, ka “Ikvienam ir tiesības uz piekļuvi labas kvalitātes pamatpakalpojumiem, tostarp ūdensapgādes .. pakalpojumiem”, dalībvalstīm būtu jānosaka pienākums ūdens piekļūstamības jautājumu risināt nacionālā līmenī, reizē tām dodot zināmu brīvību izvēlēties, tieši kādus pasākumus īstenot. To var panākt ar pasākumiem, kuru mērķis ir cita starpā uzlabot piekļuvi dzeramajam ūdenim itin visiem, piemēram, ar brīvi piekļūstamām dzeramā ūdens strūklakām pilsētās, un popularizēt tā izmantošanu, aicinot dzeramo ūdeni bez maksas nodrošināt publiskā sektora ēkās un ēdināšanas iestādījumos.

- (18) Eiropas Parlaments savā rezolūcijā par turpmākiem pasākumiem saistībā ar Eiropas pilsoņu iniciatīvu *Right2Water*²⁶ atzīmēja, ka “*dalībvalstīm jāpievērš īpaša uzmanība sabiedrības neaizsargāto grupu vajadzībām*”²⁷. Mazākumkultūru, piem., romu, sinti, *Travellers, Kalé, Gens du voyage* utt. (neatkarīgi no tā, vai tie ir nometnieki) īpašā situācija, it sevišķi tas, ka tiem nav piekļuves dzeramajam ūdenim, tika atzīta arī Komisijas ziņojumā par to, kā īsteno ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām²⁸ un Padomes Ieteikumā par efektīviem romu integrācijas pasākumiem dalībvalstīs²⁹. Ņemot vērā šo vispārīgo kontekstu, ir lietderīgi, ka dalībvalstis īpašu uzmanību pievērš neaizsargātām un marginalizētām grupām, veicot pasākumus, kas vajadzīgi, lai šīm grupām nodrošinātu piekļuvi ūdenim. Neskarot dalībvalstu tiesības noteikt, kas šīs grupas ir, tām būtu jāietver vismaz bēgļi, nomadu kopienas, bezpajumtnieki un tādas mazākumkultūras kā romi, sinti, *Travellers, Kalé, Gens du voyage* utt., neatkarīgi no tā, vai tie ir nometnieki. Piekļuves nodrošināšanas pasākumi, kuru izvēle tiek atstāta dalībvalstu ziņā, varētu ietvert, piemēram, alternatīvu piegādes sistēmu nodrošināšanu (individuālas attīrīšanas ierīces), ūdens nodrošināšanu ar autocisternām (kravas automobiļiem un cisternām) un vajadzīgās infrastruktūras nodrošināšanu apmetnēs.

↓ 1998/83 30. apsvērums

~~tā kā dzeramā ūdens sagatavošanā vai izplatīšanā var ietilpt noteiktu vielu vai materiālu izmantošana, nepieciešami noteikumi, kas regulē to izmantošanu, lai izvairītos no iespējamās kaitīgas iedarbības uz cilvēka veselību;~~

↓ 1998/83 31. apsvērums

~~tā kā zinātnes un tehnikas attīstība var radīt vajadzību tam ātri pielāgot tehniskās prasības, kas noteiktas II vai III pielikumā; tā kā turklāt, lai atvieglotu pasākumu piemērošanu, kas nepieciešami šim mērķim, jāparedz kārtība, kādā Komisija sadarbībā ar dalībvalstu pārstāvju izveidotas komitejas palīdzību var pieņemt šādus pielāgojumus;~~

²⁵ Iestāžu kopīgā proklamācija “Eiropas sociālo tiesību pīlārs” (2017/C 428/09), 2017. gada 17. novembris (OV C 428, 13.12.2017., 10. lpp.).

²⁶ P8_TA(2015) 0294.

²⁷ P8_TA(2015) 0294, 62. punkts.

²⁸ COM(2014) 209 *final*.

²⁹ Padomes 2013. gada 9. decembra Ieteikums (2013/C 378/01) par efektīviem romu integrācijas pasākumiem dalībvalstīs (OV C 378, 24.12.2013., 1. lpp.).

↓ 1998/83 32. apsvērumš

~~tā kā patērētāji pietiekami un pienācīgi jāinformē par dzeramā ūdens kvalitāti, dalībvalstu piešķirtiem izņēmumiem un kompetento iestāžu veikto korektīvu rīcību; tā kā turklāt jāapsver gan tehniskās, gan statistiskās Komisijas vajadzības, kā arī personas tiesības iegūt pietiekamu informāciju attiecībā uz ūdens kvalitāti;~~

↓ 1998/83 33. apsvērumš

~~tā kā izņēmuma gadījumos attiecībā uz ģeogrāfiski noteiktu teritoriju var būt nepieciešams atļaut dalībvalstīm piemērot vairāk izstieptu grafiku, lai izpildītu noteiktus šīs direktīvas noteikumus;~~

↓ 1998/83 34. apsvērumš
(pielāgots)

~~tā kā šai direktīvai nevajadzētu ietekmēt dalībvalstu saistības attiecībā uz termiņu, kad tā jāievieš tiesību aktos, vai attiecībā uz piemērošanu, kā parādīts IV pielikumā,~~

↓ jauns

(19) 7. vides rīcības programma līdz 2020. gadam “Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem”³⁰ nosaka, ka sabiedrībai jābūt piekļuvei skaidrai vidiskajai informācijai nacionālā līmenī. Direktīva 98/83/EK paredzēja tikai pasīvu piekļūstamību, proti, dalībvalstīm bija tikai jānodrošina, ka informācija ir pieejama. Tāpēc šie noteikumi būtu jāaizstāj, lai nodrošinātu, ka ir viegli piekļūstama pienācīgi atjaunināta informācija, piem., vietnē, kuru aktīvi popularizē. Atjauninātajā informācijā jāietver ne vien monitoringa programmu rezultāti, bet arī cita informācija, kas sabiedrībai var šķist noderīga, piem., informācija par indikatoriem (dzelzs līmenis, cietība, minerālu līmenis utt.), kas bieži vien ietekmē patērētāju viedokli par ūdensvada ūdeni. Tāpēc Direktīvas 98/83/EK indikatorparametri, kas nesniedza ar veselību saistītu informāciju, būtu jāaizstāj ar tiešsaistē pieejamu informāciju par šiem parametriem. Ļoti lielu ūdens piegādātāju gadījumā tiešsaistē būtu jāsniedz arī informācija par tādiem aspektiem kā energoefektivitāte, pārvaldība, vadība, izmaksu struktūra un veiktā apstrāde. Ir pamats pieņemt, ka labāka patērētāju informētība un lielāka caurredzamība palielinās iedzīvotāju uzticību piegādātajam ūdenim. Paredzams, ka tas savukārt veicinās ūdensvada ūdens lietošanu, tādējādi mazinot plastmasas atkritumu daudzumu un siltumnīcefekta gāzu emisijas, kā arī atstājot labvēlīgu ietekmi uz klimata pārmaiņu mazināšanu un vidi kopumā.

(20) To pašu iemeslu dēļ un lai patērētāji labāk apzinātos ūdens patēriņa ietekmi, tiem vajadzētu (piem., rēķinā vai viedlietotnē) saņemt informāciju par patērēto ūdens daudzumu, ūdens piegādātāja tarifa izmaksu struktūru (kurā ietvertas mainīgās un fiksētās izmaksas), kā arī cenu par litru dzeramā ūdens, tādējādi dodot iespēju to salīdzināt ar pudelēs pildītā ūdens cenu.

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 20. novembra Lēmums Nr. 1386/2013/ES par vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2020. gadam “Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem” (OV L 354, 28.12.2013., 171. lpp.).

- (21) Principi, kas jāņem vērā, nosakot ūdens tarifu, proti, ūdens pakalpojumu izmaksu atgūšanas princips un princips, ka maksā piesārņotājs, ir izklāstīti Direktīvā 2000/60/EK. Tomēr ne vienmēr tiek nodrošināta ūdens pakalpojumu sniegšanas finansiālā ilgtspēja, un dažkārt tas noved pie nepietiekamiem ieguldījumiem ūdensapgādes infrastruktūras uzturēšanā. Monitoringam uzlabojoties, rodas aizvien skaidrāks priekšstats par noplūdēm, kuru cēlonis lielākoties ir nepietiekami ieguldījumi, un Savienības līmenī būtu jāsekmē ūdens zudumu samazināšana, lai uzlabotu ūdensapgādes infrastruktūras efektivitāti. Saskaņā ar subsidiaritātes principu minētais jautājums būtu jārisina, palielinot caurredzamību un patērētāju informētību par noplūžu rādītājiem un par energoefektivitāti.
- (22) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/4/EK³¹ mērķis ir dalībvalstīs garantēt tiesības piekļūt vidiskajai informācijai saskaņā ar Orhūsas konvenciju. Tā ietver plašus pienākumus, kas saistīti gan ar vidiskās informācijas sniegšanu pēc pieprasījuma, gan tās aktīvu izplatīšanu. Arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2007/2/EK³² darbības joma ir plaša: tā aptver telpiskās informācijas, arī dažādiem vides jautājumiem veltītu datu kopu, kopīgošanu. Ir svarīgi, lai šīs direktīvas noteikumi par piekļuvi informācijai un datu kopīgošanas kārtību minētās direktīvas papildinātu, nevis veidotu atsevišķu tiesisko regulējumu. Tādēļ šīs direktīvas noteikumiem par sabiedrībai sniedzamo informāciju un informāciju par īstenošanas monitoringu nebūtu jāskar Direktīva 2003/4/EK un 2007/2/EK.
- (23) Direktīva 98/83/EK nenoteica ziņošanas pienākumu maziem ūdens piegādātājiem. Lai šo situāciju labotu un apmierinātu vajadzību pēc informācijas par īstenošanu un atbilstību, būtu jāievieš jauna sistēma, kas dalībvalstīm noteiktu pienākumu izveidot, pastāvīgi atjaunināt un Komisijai un Eiropas Vides aģentūrai darīt pieejamas datu kopas, kas satur tikai relevantus datus, piem., datus par parametru vērtību pārsniegšanu un noteiktas nozīmības incidentiem. Tam vajadzētu nodrošināt, ka administratīvais slogs visiem subjektiem aizvien paliek iespējami mazs. Lai nodrošinātu pienācīgu infrastruktūru sabiedrības piekļuvei informācijai, ziņošanai un datu kopīgošanai publiskās pārvaldes iestāžu starpā, dalībvalstīm datu specifikācijas būtu jābalsta uz Direktīvu 2007/2/EK un tās īstenošanas aktiem.
- (24) Dalībvalstu ziņotie dati ir vajadzīgi ne vien atbilstības pārbaudei, bet arī tam, lai Komisija varētu monitorēt un novērtēt regulējuma spēju sasniegt iecerētos mērķus; šo informāciju var izmantot turpmākos regulējuma izvērtējumos saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu³³ 22. punktu. Šajā kontekstā ir vajadzīgi relevanti dati, kas palīdzēs labāk novērtēt direktīvas efektivitāti, rezultativitāti, relevantumu un ES pievienoto vērtību, tāpēc jānodrošina piemēroti ziņošanas mehānismi, ko varētu izmantot arī par indikatoriem turpmākās direktīvas izvērtēšanās.
- (25) Saskaņā ar Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu 22. punktu Komisijai šī direktīva noteiktā laikā pēc tās transponēšanas termiņa būtu jāizvērtē. Izvērtējuma

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīva 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un par Padomes Direktīvas 90/313/EEK atcelšanu (OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp.).

³² Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 14. marta Direktīva 2007/2/EK, ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (*INSPIRE*) (OV L 108, 25.4.2007., 1. lpp.).

³³ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

pamatā būtu jāliek direktīvas īstenošanas laikā gūtā pieredze un savāktie dati, relevanti zinātniskie, analītiskie un epidemioloģiskie dati un pieejamie PVO ieteikumi.

- (26) Šī direktīva respektē pamattiesības un principus, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Konkrētāk, šī direktīva tiecas atbalstīt principus, kas saistīti ar veselības aprūpi, piekļuvi vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem, vides aizsardzību un patērētāju aizsardzību.
- (27) Kā daudzkārt atzinusi Tiesa, principā izslēgt iespēju, ka iesaistītās personas paļausies uz direktīvas noteiktu pienākumu, nebūtu savienojami ar Līguma 288. panta trešās daļas norādi, ka direktīvas uzliek saistības. Minētais apsvērums it sevišķi attiecas uz šādu direktīvu, kuras mērķis ir aizsargāt cilvēka veselību no nelabvēlīgās ietekmes, ko varētu radīt dzeramā ūdens kontaminācija. Tāpēc saskaņā ar Orhūsas Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem³⁴ ieinteresētajiem sabiedrības locekļiem vajadzētu būt iespējai vērsties tiesu iestādēs, lai tiktu labāk aizsargātas tiesības dzīvot veselībai un labklājībai piemērotā vidē. Turklāt, ja daudzi cilvēki ir “masveida kaitējuma situācijā” sakarā ar vienām un tām pašām nelikumīgajām darbībām, ar ko tiek pārkāptas ar šo direktīvu dotās tiesības, tiem vajadzētu būt iespējai izmantot kolektīvās tiesiskās aizsardzības mehānismus, ja dalībvalstis šādus mehānismus izveidojušas saskaņā ar Komisijas Ieteikumu 2013/396/ES³⁵.
- (28) Lai šo direktīvu varētu pielāgot zinātnes un tehnikas attīstībai vai precizēt apdraudējumu un vietējās sadales risku novērtējumu vajadzībām veicamā monitoringa prasības, saskaņā ar Līguma 290. pantu būtu Komisijai jādeleģē tiesības grozīt šīs direktīvas I līdz IV pielikumu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana. Turklāt Direktīvas 98/83/EK I pielikuma C daļas 10. piezīmē noteiktās pilnvaras noteikt radioaktīvu vielu monitoringa biežumu un monitoringa metodes ir novecojušas sakarā ar Padomes Direktīvas 2013/51/Euratom³⁶ pieņemšanu, tāpēc tās būtu jāsvīturo. Direktīvas 98/83/EK III pielikuma A daļas otrajā daļā noteiktās direktīvas grozīšanas pilnvaras vairs nav vajadzīgas un būtu jāsvīturo.
- (29) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs direktīvas īstenošanai, būtu Komisijai jāpiešķir īstenošanas pilnvaras pieņemt, kādā formātā un kārtībā sniedzama visām apgādātajām personām paredzētā informācija par dzeramo ūdeni, kā arī tas, kādā formātā un kārtībā sniedzama direktīvas īstenošanai veltītā informācija, kas jāsniedz

³⁴ OV L 124, 17.5.2005., 4. lpp.

³⁵ Komisijas 2013. gada 11. jūnija Ieteikums par kopējiem principiem attiecībā uz dalībvalstu aizlieguma un atļūdzināšanas kolektīvās tiesiskās aizsardzības mehānismiem saistībā ar Savienības tiesību aktos paredzēto tiesību pārkāpumiem (OV L 201, 26.7.2013., 60. lpp.).

³⁶ Padomes 2013. gada 22. oktobra Direktīva 2013/51/Euratom, ar ko nosaka iedzīvotāju veselības aizsardzības prasības attiecībā uz radioaktīvām vielām dzeramajā ūdenī (OV L 296, 7.11.2013., 12. lpp.).

dalībvalstīm un jāapkopo Eiropas Vides aģentūrai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011³⁷.

- (30) Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/99/EK³⁸, dalībvalstīm būtu jānosaka noteikumi par sodiem par šīs direktīvas noteikumu pārkāpumiem un jānodrošina to piemērošana. Sodiem vajadzētu būt efektīviem, samērīgiem un atturošiem.
- (31) Direktīva 2013/51/Euratom nosaka konkrētu kārtību, kādā monitorēt radioaktīvās vielas dzeramajā ūdenī. Tāpēc ar šo direktīvu nebūtu jānosaka radioaktivitātes parametru vērtības.
- (32) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi, proti, aizsargāt cilvēka veselību, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tās mēroga un iedarbības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (33) Pienākums transponēt šo direktīvu valsts tiesību aktos jāattiecina uz tiem noteikumiem, kuri būtiski grozīti salīdzinājumā ar iepriekšējām direktīvām. Pienākums transponēt nemainītos noteikumus izriet no iepriekšējām direktīvām.
- (34) Šai direktīvai nebūtu jāskar dalībvalstu pienākumi attiecībā uz termiņiem V pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos,

↓ 1998/83 (pielāgots)
⇒ jauns

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Mērķis

1. Šī direktīva attiecas uz dzeramā ūdens kvalitāti.
2. Šīs direktīvas mērķis ir aizsargāt cilvēka veselību no jebkādas ~~kaitīgas~~ nelabvēlīgas dzeramā ūdens ~~piesārņojuma~~ kontaminācijas ietekmes, nodrošinot, ka tas ir pilnvērtīgs un tīrs.

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/99/EK par vides krimināltiesisko aizsardzību (OV L 328, 6.12.2008., 28. lpp.).

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā:

1. “dzeramais ūdens” ir ~~nozīmē a)~~ viss ūdens dabiskajā stāvoklī vai pēc apstrādes, kas domāts dzeršanai, ēdiena gatavošanai, pārtikas sagatavošanai ~~apstrādei~~ ⇒ vai ražošanai ⇐ vai citām mājas mājsaimnieciskām vajadzībām ⇒ gan publiskos, gan privātos objektos ⇐, neatkarīgi no tā izcelsmes un no tā, vai to piegādā pa sadales tīklu ~~pa ūdensvadu~~, piegādā ar autocisternām ~~eisternās~~, vai ⇒ — avota ūdens gadījumā — ⇐ pilda pudelēs ~~vai kannās~~;

~~b) ūdeni, ko izmanto pārtikas ražošanas uzņēmumos, lai izgatavotu, apstrādātu, konservētu vai realizētu produktus vai vielas, kas domātas lietošanai uzturā, ja vien kompetentās valsts iestādes nav pārliecinātas, ka ūdens kvalitāte nevar iespaidot pārtikas produkta pilnvērtīgu tā galīgajā formā;~~

2. “vietējās sadales sistēmas” ~~nozīmē~~ ir cauruļvadus, savienojumus un ietaises, kas ir ierīkotas starp ⇒ publiskos un privātos objektos uzstādītiem ⇐ ūdens krāniem, kurus parasti izmanto par dzeramā ūdens krāniem cilvēku vajadzībām, un sadales tīklu, bet tikai tad, ja par tiem ~~tām~~ nav atbildīgs ūdens piegādātājs ūdens piegādātāja statusā saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem;

↓ jauns

3. “ūdens piegādātājs” ir subjekts, kas dienā vidēji piegādā vismaz 10 m³ dzeramā ūdens;

4. 500 m³ ūdens vai apkalpo mazāk nekā 5000 cilvēku;

5. “liels ūdens piegādātājs” ir ūdens piegādātājs, kas dienā piegādā vismaz 500 m³ ūdens vai apkalpo vismaz 5000 cilvēku;

6. “ļoti liels ūdens piegādātājs” ir ūdens piegādātājs, kas dienā piegādā vismaz 5000 m³ ūdens vai apkalpo vismaz 50 000 cilvēku;

7. “prioritāri objekti” ir lieli objekti, kuros ar ūdeni saistītiem riskiem potenciāli tiktu pakļauti daudzi lietotāji, piem., slimnīcas, veselības aprūpes iestādes, ēkas, kurās var apmesties, brīvības atņemšanas iestādes un kempingi, un kurus identificē dalībvalstis;

8. “neaizsargātas un marginalizētas grupas” ir cilvēki, kuri diskriminācijas dēļ vai tāpēc, ka tiem trūkst iespēju izmantot tiesības, resursus vai iespējas, ir izolēti no sabiedrības un salīdzinājumā ar pārējo sabiedrību lielākā mērā pakļauti riskiem, kas saistīti ar veselību, drošību, izglītības trūkumu, kaitīgām praksēm, vai citiem riskiem.

↓ 1998/83 (pielāgots)

3. pants

Atbrīvojumi

1. Šī direktīva neattiecas uz:

- (a) dabīgiem minerālūdeņiem, ko par tādiem atzīst Direktīvā 2009/54/EK minētā atbildīgā iestāde kompetentās valsts iestādes saskaņā ar Padomes Direktīvu 80/777/EEK (1980. gada 15. jūlijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz dabisko minerālūdeņu iegūvi un realizāciju³⁹;

↓ 1998/83

- (b) ūdeņiem, kas ir zāles Padomes Direktīvas 65/65/EEK (1965. gada 26. janvāris) par normatīvu vai administratīvu aktu tuvināšanu attiecībā uz patentētām zālēm⁴⁰ Direktīvas 2001/83/EK nozīmē.

↓ 1998/83 (pielāgots)

2. Dalībvalstis atbrīvojumu no šīs direktīvas noteikumiem var ~~atbrīvojot~~ attiecināt uz:

- a) ūdeni, kas paredzēts vienīgi tādiem mērķiem, ~~par~~ attiecībā uz kuriem kompetentās iestādes ir pārliecinājušās, ka ūdens kvalitāte ~~tieši vai netieši ne tieši, ne netieši~~ nekādi neiespaido attiecīgo patērētāju veselību;
- b) dzeram~~u~~ ūdeni no atsevišķa piegādes objekta, kas piegādā vidēji mazāk par 10 m³ dienā vai apgādā mazāk par 50 personām, ja vien ūdens piegāde nenotiek ~~nav~~ komerciālas vai sabiedriska ~~s~~ darbības ietvaros .

3. Dalībvalstis, kas izmanto 2. punkta b) apakšpunktā minētos atbrīvojumus, nodrošina, ka attiecīgie iedzīvotāji ir informēti par to un par ~~jebkuru darbību~~ ikvienu pasākumu , ko var veikt, lai aizsargātu cilvēka ~~u~~ veselību no ~~kaitīgas~~ nelabvēlīgās ietekmes, ~~kas rodas no kuru rada~~ dzeramā ūdens kontaminācija ~~piesārņotības~~. Turklāt, ja ~~acīmredzami ir iespējams cilvēku veselības apdraudējums, ko izraisa~~ šāda ūdens kvalitāte acīmredzami rada briesmas cilvēka veselībai , attiecīgajiem iedzīvotājiem par to nekavējoties jāsaņem piemērots padoms.

³⁹ ~~OV L 229, 30.8.1980., 1. lpp. Direktīva, kurā jaunākie grozījumi ir izdarīti ar Direktīvu 96/70/EK (OV L 299, 23.11.1996., 26. lpp.)~~

⁴⁰ ~~OV 22 9.2.1965., 369. lpp. Direktīva, kurā jaunākie grozījumi ir izdarīti ar Direktīvu 93/39/EEK (OV L 214, 24.8.1993., 22. lpp.)~~

4. pants

Vispārīgi pienākumi

1. ~~Neierobežojot~~ Neskarot pienākumus, ko dalībvalstīm nosaka citi ~~Kopienas~~ Savienības noteikumi, tās ~~veic~~ veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka dzeramais ūdens ir pilnvērtīgs un tīrs. Šīs direktīvas minimālo prasību izpildei dzeramais ūdens uzskatāms par pilnvērtīgu un tīru, ja tas atbilst visiem šiem nosacījumiem :
 - a) tajā nav nekādu mikroorganismu un parazītu un nekādu vielu, kas noteiktā skaitā vai koncentrācijā potenciāli var apdraudēt cilvēka ~~un~~ veselību;
 - b) tas atbilst minimālajām prasībām, kas noteiktas I pielikuma A un B daļā;

~~un ja saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem 5. līdz 8. un~~

~~10. punktā un saskaņā ar Līgumu~~

- c) dalībvalstis ir veikušas ~~veic~~ visus citus vajadzīgos pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ~~ka dzeramais ūdens atbilst~~ atbilstību šīs direktīvas ~~⇒ 5. līdz 12. panta~~ prasībām.
2. Dalībvalstis gādā par to, lai pasākumi, kas veikti, piemērojot šo direktīvu, nekādos apstākļos ne tieši, ne netieši nepieļautu dzeramā ūdens pašreizējās kvalitātes pasliktināšanos, ~~eiktāl tas skar cilvēku veselības aizsardzību, nedz arī~~ vai piesārņojuma palielināšanos ūdeņos, ko izmanto dzeramā ūdens ražošanai.

5. pants

Kvalitātes standarti

1. Dalībvalstis nosaka vērtības I pielikumā noteiktajiem parametriem, kas piemērojami dzeramajam ūdenim , un šīs vērtības nav mazāk stingras kā pielikumā noteiktās vērtības .

~~2. Vērtības, kas noteiktas saskaņā ar 1. punktu, nedrīkst būt mazāk stingras kā tās, kas noteiktas I pielikumā. Attiecībā uz parametriem, kas noteikti I pielikuma C daļā, vērtības nosaka tikai monitoringa vajadzībām un 8. pantā noteikto pienākumu izpildei.~~

~~2.3.~~ Dalībvalsts nosaka vērtības papildu parametriem, kas nav iekļauti I pielikumā, ja tas ir nepieciešams cilvēka ~~un~~ veselības aizsardzībai valsts teritorijā vai tās daļā. Noteiktajai vērtībai ~~vajadzētu~~ atbilst vismaz 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktajām prasībām.

6. pants

Atbilstības vieta

~~1.~~ Atbilstībai ⇨ I pielikuma A un B daļā norādīto ⇨ parametru vērtībām, kas noteiktas saskaņā ar 5. pantu, jābūt ~~☒~~ nodrošina ~~☒~~:

- (a) ja ūdeni piegādā no sadales sistēmas ~~☒~~ tīkla ~~☒~~ — tajā vietā telpā ~~☒~~ objektā ~~☒~~ vai iestādē, kurā tas pienāk pa krāniem, ~~☒~~ ko parasti izmanto par dzeramā ūdens krāniem ~~☒~~ kas ir paredzēti lietošanai cilvēkiem;
- (b) ja ūdens tiek piegādāts ~~☒~~ ar autocisternu ~~☒~~ no eisternas — tajā vietā, kurā tas izplūst no ~~☒~~ autocisternas ~~☒~~ eisternas;
- (c) ja ūdens ir ⇨ avota ūdens ⇨ fasēts pudelēs vai kannās — tajā vietā iestādē, kur ūdeni iepilda pudelēs vai kannās.

~~d) ja ūdeni izmanto pārtikas ražošanas uzņēmumā — tajā vietā iestādē, kur ūdens tiek izmantots.~~

~~2. Gadījumos, kad uz ūdeni attiecas 1. punkta a) apakšpunkts, uzskatāms, ka dalībvalstis ir izpildījušas savus pienākumus saskaņā ar šo pantu, 4. pantu un 8. panta 2. punktu, ja var konstatēt, ka neatbilstību parametru vērtībām, kas noteiktas saskaņā ar 5. pantu, ir izraisījuši vietējā sadales sistēma vai tās ekspluatācija, izņemot telpas un iestādes, kur ūdens tiek piegādāts sabiedrībai, kā skolās, slimnīcās un restorānos.~~

~~3. Ja piemērojams 2. punkts un ir risks, ka ūdens, uz kuru attiecas 1. punkta a) apakšpunkts, neatbilst parametru vērtībām, kas noteiktas saskaņā ar 5. pantu, dalībvalstis tomēr gādā par to, lai:~~

~~a) tiktu veikti piemēroti pasākumi, lai samazinātu vai novērstu risku, ka var būt neatbilstība parametru vērtībām, piemēram, dod padomu īpašniekiem par iespējamu korektīvu rīcību, ko tie varētu veikt, un/vai~~

~~tiktu veikti citi pasākumi, piemēram, attiecīgi apstrādes paņēmieni, lai mainītu ūdens veidu vai īpašības pirms tā piegādes, lai samazinātu vai novērstu risku, ka ūdens var neatbilst parametru vērtībām pēc piegādes;~~

~~un~~

~~b) attiecīgie patērētāji tiktu pienācīgi informēti un konsultēti par iespējamu papildu korektīvu rīcību, kas tiem jāveic.~~

7. pants

Riska izvērtēšanā balstīta pieeja ūdens drošumam

1. Dalībvalstis nodrošina, ka uz dzeramā ūdens piegādi, apstrādi un sadali attiecina riska izvērtēšanā balstītu pieeju, ko veido šādi elementi:
 - (a) dzeramā ūdens ieguvei izmantoto ūdensobjektu apdraudējumu novērtējums saskaņā ar 8. pantu;
 - (b) ūdens piegādātāju veikts piegādes risku novērtējums nolūkā monitorēt piegādātā ūdens kvalitāti saskaņā ar 9. pantu un II pielikuma C daļu;
 - (c) vietējās sadales risku novērtējums saskaņā ar 10. pantu.
2. Apdraudējumu novērtējumus sagatavo līdz [3 gadi pēc šīs direktīvas transponēšanas termiņa]. Tos pārskata reizi 3 gados un vajadzības gadījumā atjaunina.
3. Piegādes risku novērtējumus ļoti lielie ūdens piegādātāji un lielie ūdens piegādātāji sagatavo līdz [3 gadi pēc šīs direktīvas transponēšanas termiņa] un mazie ūdens piegādātāji līdz [6 gadi pēc šīs direktīvas transponēšanas termiņa]. Tos regulāri pārskata ne retāk kā reizi 6 gados un vajadzības gadījumā atjaunina.
4. Vietējās sadales risku novērtējumu sagatavo līdz [3 gadi pēc šīs direktīvas transponēšanas termiņa]. Tos pārskata reizi 3 gados un vajadzības gadījumā atjaunina.

8. pants

Dzeramā ūdens ieguvei izmantoto ūdensobjektu apdraudējumu novērtējums

1. Neskarot Direktīvas 2000/60/EK 6. un 7. pantu, dalībvalstis nodrošina, ka tiek sagatavots apdraudējumu novērtējums par dzeramā ūdens ieguvei izmantotiem ūdensobjektiem, no kā dienā vidēji iegūst vairāk nekā 10 m³ ūdens. Apdraudējumu novērtējumā iekļauj šādus elementus:
 - (a) visu to ūdens ieguves punktu identificēšana un ģeoreferencēšana, kas atrodas apdraudējumu novērtējuma aptvertajos ūdensobjektos;
 - (b) aizsargjoslu kartēšana, ja šādas joslas izveidotas ar Direktīvas 2000/60/EK 7. panta 3. punktu, un minētās direktīvas 6. pantā minēto aizsargāto apgabalu kartēšana;
 - (c) to apdraudējumu un iespējamo piesārņojuma avotu identificēšana, kuri varētu ietekmēt apdraudējumu novērtējuma aptvertos ūdensobjektus. Dalībvalstis tam var izmantot saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 5. pantu sagatavoto cilvēka

darbības ietekmes pārskatu un saskaņā ar minētās direktīvas II pielikuma 1.4. punktu savākto informāciju par būtiskiem noslogojumiem;

(d) apdraudējumu novērtējuma aptverto ūdensobjektu regulārs monitoringa attiecībā uz relevantiem piesārņotājiem no šādiem sarakstiem:

i) šīs direktīvas I pielikuma A un B daļā uzskaitītie parametri;

ii) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/118/EK⁴¹ I pielikumā uzskaitītie pazemes ūdeņu piesārņotāji [“gruntsūdeņus piesārņojošas vielas”] un piesārņotāji un piesārņojuma indikatori, kam dalībvalstis noteikušas robežvērtības saskaņā ar minētās direktīvas II pielikumu;

iii) prioritāras vielas un daži citi piesārņotāji, kas uzskaitīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/105/EK⁴² I pielikumā;

iv) citi relevanti piesārņotāji, piem., mikroplastmasa, vai upju baseiniem specifiski piesārņotāji, ko dalībvalstis noteikušas, balstoties uz cilvēka darbības ietekmes pārskatu, kurš sagatavots saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 5. pantu, un informāciju par būtiskiem noslogojumiem, kura savākta saskaņā ar minētās direktīvas II pielikuma 1.4. punktu.

Dalībvalstis no i)–iv) punktā minētajiem avotiem monitoringam izvēlas parametrus, vielas vai piesārņotājus, ko uzskata par relevantiem sakarā ar apdraudējumiem, kuri konstatēti saskaņā ar c) apakšpunktu, ņemot vērā informāciju, ko ūdens piegādātāji snieguši saskaņā ar 2. punktu.

Dalībvalstis regulārā monitoringa vajadzībām var izmantot saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem veikto monitoringu.

2. Ūdens piegādātājiem, kas monitorē neapstrādāto ūdeni operacionālā monitoringa ietvaros, ir pienākums kompetentās iestādes informēt par tendencēm un neparastām monitorēto parametru, vielu vai piesārņotāju koncentrācijām.

3. Dalībvalstis ūdens piegādātājus, kas izmanto apdraudējumu novērtējumā ietverto ūdensobjektu, informē par rezultātiem, kas iegūti saskaņā ar 1. punkta d) apakšpunktu veiktajā monitoringā, un, pamatojoties uz šiem monitoringa rezultātiem, var:

(a) prasīt, lai ūdens piegādātāji noteiktus parametrus monitorētu papildus vai veiktu attiecīgu apstrādi;

(b) atļaut ūdens piegādātājiem samazināt dažu parametru monitoringa biežumu bez piegādes risku novērtējuma sagatavošanas, ja vien tie nav pamatparametri

⁴¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīva 2006/118/EK par gruntsūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu un pasliktināšanos (OV L 372, 27.12.2006., 19. lpp.).

⁴² Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Direktīva 2008/105/EK par vides kvalitātes standartiem ūdens resursu politikas jomā, un ar ko groza un sekojoši atceļ Padomes Direktīvas 82/176/EEK, 83/513/EEK, 84/156/EEK, 84/491/EEK, 86/280/EEK, un ar ko groza Direktīvu 2000/60/EK (OV L 348, 24.12.2008., 84. lpp.).

II pielikuma B daļas 1. punkta nozīmē un ja vien nav tā, ka kāds saprātīgi paredzams faktors varbūtīgi varētu izraisīt ūdens kvalitātes pasliktināšanos.

4. Gadījumos, kad ūdens piegādātājam atļauj samazināt monitoringa biežumu, kā minēts 2. punkta b) apakšpunktā, dalībvalstis turpina apdraudējumu novērtējumā ietvertajā ūdensobjektā šos parametrus regulāri monitorēt.
5. Pamatojoties uz informāciju, kas savākta saskaņā ar 1. un 2. punktu un Direktīvu 2000/60/EK, dalībvalstis sadarbībā ar ūdens piegādātājiem un citām ieinteresētajām personām veic šādus pasākumus vai nodrošina, ka šos pasākumus veic ūdens piegādātāji:
 - (a) profilaktiski pasākumi vajadzīgā attīrīšanas līmeņa pazemināšanai un ūdens kvalitātes aizsardzībai, arī Direktīvas 2000/60/EK 11. panta 3. punkta d) apakšpunktā minētie pasākumi;
 - (b) pretpiesārņojuma pasākumi, kas tiek uzskatīti par vajadzīgiem, balstoties uz monitoringu, kurš veikts saskaņā ar 1. punkta d) apakšpunktu, piesārņojuma avota konstatēšanai un novēršanai.

Dalībvalstis jebkuru šādu pasākumu regulāri pārskata.

9. pants

Piegādes risku novērtējums

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ūdens piegādātāji veic piegādes risku novērtējumu, paredzot iespēju koriģēt jebkura tāda I pielikuma A un B daļas parametra monitoringa biežumu, kurš nav pamatparametrs saskaņā ar II pielikuma B daļu, atkarībā no tā konstatēšanas neapstrādātajā ūdenī.

Attiecībā uz minētajiem parametriem dalībvalstis nodrošina, ka ūdens piegādātāji var atkāpties no II pielikuma B daļā noteiktajiem paraugošanas biežumiem, kā specificēts II pielikuma C daļā.

Šajā sakarā ūdens piegādātājiem nosaka pienākumu ņemt vērā saskaņā ar šīs direktīvas 8. pantu sagatavotā apdraudējumu novērtējuma un saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 7. panta 1. punktu un 8. pantu veiktā monitoringa rezultātus.

2. Piegādes risku novērtējumus apstiprina kompetentās iestādes.

10. pants

Vietējās sadales risku novērtējums

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek sagatavots vietējās sadales risku novērtējums, kas ietver šādus elementus:

- (a) ar vietējās sadales sistēmām un ar tām saistītajiem izstrādājumiem un materiāliem saistīto potenciālo risku novērtējums un novērtējums, vai tie varētu ietekmēt ūdens kvalitāti punktā, kur to padod pa krānu, kuru parasti izmanto par dzeramā ūdens krānu, it sevišķi tad, ja ūdeni sabiedrībai piegādā prioritāros objektos;
- (b) regulārs I pielikuma C daļā uzskaitīto parametru monitorings objektos, kuros potenciālās briesmas cilvēka veselībai uzskata par vislielākajām. Relevantos monitoringa parametrus un objektus izvēlas, balstoties uz novērtējumu, kas sagatavots saskaņā ar a) apakšpunktu.

Attiecībā uz pirmajā daļā minēto regulāro monitoringu dalībvalstis var izveidot monitoringa stratēģiju, kurā īpaša uzmanība veltīta prioritāriem objektiem;

- (c) verifikācija, vai saskarē ar dzeramo ūdeni esošo būvizstrādājumu ekspluatācijas īpašības pietiekamā mērā atbilst raksturlielumiem, kas saistīti ar Regulas (ES) Nr. 305/2011 I pielikuma 3. punkta e) apakšpunktā noteiktajām būvdarbu pamatprasībām.

2. Ja dalībvalstis, balstoties uz novērtējumu, kas veikts saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu, atzīst, ka vietējās sadales sistēma vai ar to saistītie izstrādājumi un materiāli rada kādu risku cilvēka veselībai, vai ja saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu veiktajā monitoringā atklājas, ka nav ievērotas I pielikuma C daļā noteiktās parametru vērtības, dalībvalstis:

- (a) veic attiecīgus pasākumus, kas pilnīgi novērstu vai mazinātu risku, ka ūdens varētu neatbilst I pielikuma C daļā noteiktajām parametru vērtībām;
- (b) veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka dzeramā ūdens sagatavošanā vai sadalē izmantotajos būvizstrādājumos esošo vielu vai ķīmikāliju migrācija ne tieši, ne netieši neapdraud cilvēka veselību;
- (c) sadarbībā ar ūdens piegādātājiem veic citus pasākumus, piem., izmanto piemērotus ūdens kondicionēšanas paņēmienus, ar kuriem maina piegādājamā ūdens veidu vai īpašības, lai pilnīgi novērstu vai mazinātu risku, ka piegādātais ūdens varētu neatbilst noteiktajām parametru vērtībām;
- (d) patērētājus pienācīgi informē un konsultē par ūdens patēriņa un izmantošanas nosacījumiem un to, ar kādiem pasākumiem varētu novērst riska atkārtanos;
- (e) organizē mācības santehniķiem un citiem speciālistiem, kas nodarbojas ar vietējās sadales sistēmām un būvizstrādājumu montāžu;
- (f) nodrošina, ka ir ieviesti iedarbīgi kontroles un pārvaldības pasākumi *Legionella* izraisītu slimību novēršanai un to uzliesmojumu apkarošanai.

↓ 1998/83 (pielāgots)

117. pants

Monitorings

1. Dalībvalstis veic visus pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu, ka tiek veikts regulārs dzeramā ūdens monitorings, lai pārbaudītu, vai patērētajam pieejamais ūdens atbilst šīs direktīvas prasībām, jo īpaši — saskaņā ar 5. pantu noteiktajām parametru vērtībām. Visu gadu jāņem paraugi ņem paraugus , kas atspoguļo ir reprezentatīvi patērējamā ūdens kvalitātei. Turklāt dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka gadījumos, kad dzeramā ūdens sagatavošanā vai izplatīšanā sadalē ietilpst dezinfekcija, ir pārbaudīta verificēta dezinfekcijas efektivitāte un ka jebkādas piesārņojums kontaminācija ar dezinfekcijas blakusproduktiem paliek iespējami zemā līmenī, nemazinot dezinfekcijas ~~nozīmi~~ efektivitāti .

↓ 1998/83

⇒ jauns

2. Lai izpildītu 1. punktā minētās saistības, kompetentās iestādes ⇒ saskaņā ar II pielikuma A daļu ⇐ izveido attiecīgas monitoringa programmas visam dzeramajam ūdenim. Šīm monitoringa programmasām jāatbilst minimālajām prasībām, kas noteiktas II pielikumā. ⇒ ietver šādus elementus: ⇐

↓ jauns

- (a) I pielikuma A un B daļā uzskaitīto parametru monitorings un saskaņā ar 5. panta 2. punktu noteikto parametru monitorings saskaņā ar II pielikumu un, ja tiek veikts piegādes risku novērtējums, saskaņā ar 9. pantu;
- (b) 10. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais I pielikuma C daļā uzskaitīto parametru monitorings vietējās sadales risku novērtējuma vajadzībām;
- (c) 8. panta 1. punkta d) apakšpunktā paredzētais monitorings apdraudējumu novērtējuma vajadzībām.

↓ 1998/83 (pielāgots)

3. Vietas, kur ņem paraugus, Paraugošanas punktus nosaka kompetentās iestādes, un ~~tām~~ tiem jāatbilst attiecīgajām II pielikumā ~~da~~ D daļā noteiktajām prasībām.

↓ 596/2009 1. pants un pielikuma 2.2. punkts

~~4. Šajā pantā noteiktā monitoringa vajadzībām var noteikt Kopienas nostādnes saskaņā ar 12. panta 2. punktā noteikto vadības procedūru.~~

↓ 1998/83 (pielāgots)

45. ~~a)~~ Dalībvalstīs ~~m~~ jāizpilda III pielikumā izklāstītās parametru analīzes specififikācijas tehniskie noteikumi parametru analīzei, kā minēts III pielikumā , ievērojot šādus principus:

a) ~~b)~~ analīzes ~~m~~Metodes, kas nav minētas III pielikuma ~~A1~~ daļā, var izmantot ar nosacījumu, ka var pierādīt, ka iegūtie rezultāti ir vismaz tikpat droši kā tie, kurus sniedz noteiktās metodes. ~~Dalībvalstis, kuras izmanto alternatīvas metodes, piegādā Komisijai~~ sniedzot visu ~~attiecīgo~~ relevanto informāciju par šādām metodēm un to līdzvērtību.

b) ~~e)~~ ~~P~~parametriem, kuri minēti III pielikuma ~~2. un 3.B~~ daļā, var izmantot jebkuru analīzes metodi, ja vien tā atbilst ~~tur~~ pielikumā noteiktajām prasībām.

56. Dalībvalstis gādā par to, lai ~~atsevišķos gadījumos~~ atkarībā no gadījuma papildus tiktu kontrolētas monitorētas vielas un mikroorganismi, kam nav saskaņā ar 5. pantu noteiktās parametru vērtības, ja ir iemesls aizdomām, ka tās var būt tādā daudzumā vai skaitā, ka ~~potenciāli apdraud cilvēku~~ rada iespējamās briesmas cilvēka veselībai.

↓ 1998/83 (pielāgots)

12~~8~~ pants

Korektīvie ~~riete~~ pasākumi un lietošanas ierobežojumi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka katru neatbilstību parametru vērtībām, kas noteiktas saskaņā ar 5. pantu, tūlīt izmeklē, lai noteiktu tās ~~iesmesu~~ cēloni .
2. Ja, neskatoties uz pasākumiem, kas veikti, lai izpildītu pienākumus, ~~kas kuri~~ noteikti 4. panta 1. punktā, dzeramais ūdens neatbilst parametru vērtībām, kas noteiktas saskaņā ar 5. pantu ~~un uz kurām attiecas 6. panta 2. punkts~~, attiecīgās dalībvalstīs gādā, lai iespējami drīz tiktu veikti ~~korrektīvie rīete~~ pasākumi , kas atjauno tā kvalitāti, un ~~pirmām kārtām veic piespiedu~~ pirmām kārtām veic izpildes nodrošināšanas pasākumus darbības, cita starpā ņemot vērā, kādā mērā attiecīgā parametru vērtības ir pārsniegtas, un iespējamāse briesmas cilvēka ~~veselībai apdraudējumu~~.

↓ jauns

Ja radusies neatbilstība I pielikuma C daļā noteiktajām parametru vērtībām, korektīvie pasākumi ietver 10. panta 2. punkta a) līdz f) apakšpunktā noteiktos pasākumus.

↓ 1998/83 (pielāgots)

⇒ jauns

3. Neatkarīgi no tā, vai ir radušās neatbilstības parametru vērtībām ~~vai ne~~, dalībvalstis nodrošina, ka jebkura dzeramā ūdens, kas ~~apdraud~~ rada iespējamās briesmas cilvēka veselībai, piegāde tiek aizliegta vai lietošana stingri ierobežota, ~~vai~~ un ka tiek veikti visi citi korektīvie pasākumi ~~ne~~, kas nepieciešami, lai aizsargātu cilvēka veselību. ~~Šādos gadījumos patērētājus atbilstīgi informē un konsultē par to.~~

↓ jauns

Dalībvalstis automātiski uzskata, ka jebkāda I pielikuma A un B daļā noteiktajām parametru vērtībām piemērojamo minimālo prasību neizpilde rada iespējamās briesmas cilvēka veselībai.

4. Šā panta 2. un 3. punktā minētajos gadījumos dalībvalstis iespējami drīz veic visus šos pasākumus:
- (a) visus skartos patērētājus brīdina par iespējamajām briesmām cilvēka veselībai un to cēloni, par parametra vērtības pārsniegumu un veiktajiem korektīvajiem pasākumiem, tostarp aizliegumu, ierobežojumu vai citiem pasākumiem;
 - (b) patērētājiem sniedz vajadzīgos padomus par ūdens patēriņu un izmantošanas nosacījumiem, īpašu uzmanību veltot iespējami neaizsargātām grupām, un šo informāciju regulāri atjaunina;
 - (c) kad konstatēts, ka iespējamās briesmas cilvēka veselībai ir garām, patērētājus par to informē un tos informē arī par pakalpojumu atsākšanu normālā režīmā.

↓ 1998/83 (pielāgots)

45. Kompetentās iestādes vai citas attiecīgās struktūras nolemj, kādā ~~ne~~ pasākumi saskaņā ar 3. punktu veicami, ņemot vērā risku cilvēka veselībai, ko ~~var~~ radītu dzeramā ūdens piegādes pārtraukums vai lietošanas ierobežojums.

~~5. Dalībvalstis var noteikt nostādnes, kas palīdzētu kompetentajām iestādēm izpildīt pienākumus, kas minēti 4. punktā.~~

~~6. Ja nav ievērotas parametru vērtības vai I pielikuma C daļā minētie tehniskie noteikumi, dalībvalstis lemj par to, vai neievērošana apdraud cilvēku veselībai. Tās veic korektīvu darbību, lai atjaunotu ūdens kvalitāti, ja tas ir nepieciešams, lai aizsargātu cilvēku veselību.~~

~~7. Dalībvalstis nodrošina, ka korektīvas rīcības gadījumos patērētājiem par to paziņo, izņemot gadījumus, kad kompetentās iestādes uzskata neatbilstību parametru vērtībām par niecīgu.~~

~~9. pants~~

~~Izņēmumi~~

~~1. Dalībvalstis var pieļaut parametru vērtībām izņēmumus, kas minēti I pielikuma B daļā vai noteikti saskaņā ar 5. panta 3. punktu, līdz maksimālam apmēram, ko tās nosaka, ar nosacījumu, ka izņēmumi neapdraud cilvēku veselībai un dzeramo ūdeni attiecīgajā apgabalā nevar piegādāt nekādā citā veidā.~~

~~Izņēmumus nosaka uz iespējami īsāku laiku un ne vairāk kā uz trīs gadu laikposmu, kura beigās tiek izveidots pārskats, lai noteiktu, vai ir gūti pietiekami panākumi. Ja dalībvalsts domā no jauna piešķirt izņēmuma statusu, tā Komisijai iesniedz pārskatu un sava lēmuma pamatojumu par jaunā izņēmuma statusa piešķiršanu. Šāds jauns izņēmums nedrīkst pārsniegt trīs gadu laikposmu.~~

~~2. Izņēmuma apstākļos dalībvalsts var lūgt trešo izņēmuma statusu uz laikposmu, kas nepārsniedz trīs gadus. Komisija sniedz atzinumu par šādiem lūgumiem trīs mēnešu laikā.~~

~~3. Izņēmumā, ko piešķir saskaņā ar 1. un 2. punktu, precizē šādus datus:~~

~~(a) izņēmuma pamatojumu;~~

~~(b) attiecīgo parametru, iepriekšējos attiecīgā monitoringa rezultātus un izņēmuma maksimālās pieļaujamās vērtības;~~

~~(c) ģeogrāfisko apgabalu, katru dienu piegādātā ūdens daudzumu, attiecīgo iedzīvotāju skaitu un to, vai tas ietekmēs kādu būtisku pārtikas ražošanas uzņēmumu;~~

~~(d) atbilstošu monitoringa shēmu ar palielinātu monitoringa biežumu, ja tas ir nepieciešams;~~

~~(e) nepieciešamās korektīvas rīcības plāna kopsavilkumu, ieskaitot darbu grafiku un izmaksu tāmi, kā arī noteikumu par pārskatīšanu;~~

~~(f) vajadzīgo izņēmuma statusa ilgumu.~~

~~4. Ja kompetentās iestādes neatbilstību parametru vērtībām uzskata par niecīgu un saskaņā ar 8. panta 2. punktu veiktā rīcība ir pietiekama, lai izlabotu problēmu 30 dienu laikā, 3. punkta prasības nav jāpiemēro.~~

~~Tādā gadījumā kompetentās iestādes vai citas attiecīgās struktūras nosaka tikai maksimālās pieļaujamās attiecīgā parametra vērtības un laiku, kas dots, lai izlabotu problēmu.~~

~~5. Izmantot 4. punktu vairs nevar, ja kopā vairāk nekā 30 dienas pēdējo 12 mēnešu laikā ir konstatēta neatbilstība kādai parametru vērtībai konkrētajā ūdens piegādes veidā.~~

~~6. Dalībvalstis, kuras izmanto izņēmumus, kas minēti šīnī pantā, nodrošina, ka iedzīvotāji, kurus skar šādi izņēmumi, ir pienācīgi informēti par attiecīgā izņēmuma veidu un par nosacījumiem, kas to reglamentē. Turklāt dalībvalstis vajadzības gadījumā nodrošina, ka īpaši tiek brīdinātas noteiktas iedzīvotāju grupas, kurām izņēmums var radīt īpašu apdraudējumu.~~

~~Šie pienākumi neattiecas uz 4. punktā aprakstītajiem gadījumiem, ja kompetentās iestādes nenolemj citādi.~~

~~7. Izņemot izņēmumus, kas piešķirti saskaņā ar 4. punktu, dalībvalstis divu mēnešu laikā informē Komisiju par katru izņēmumu attiecībā uz atsevišķiem ūdens piegādes objektiem, kas pārsniedz vidēji 1000 m³ dienā vai apgādā vairāk nekā 5000 cilvēku, ieskaitot 3. punktā minēto informāciju.~~

~~8. Šis pants neattiecas uz dzeramo ūdeni, ko tirgo pudelēs vai kannās.~~

~~10. pants~~

~~Kvalitātes nodrošināšana attiecībā uz apstrādi, aprīkojumu un materiāliem~~

~~Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka nekādas vielas un materiāli jaunām iekārtām, kas izmantotas dzeramā ūdens sagatavošanā vai izplatīšanā, vai netīrumi, kas saistīti ar šādām vielām vai materiāliem jaunām iekārtām, nepaliek dzeramajā ūdenī tādā koncentrācijā, kas ir lielāka par to, kāda bijusi nepieciešama to lietošanai un tieši vai netieši nemazina cilvēku veselības aizsardzību, kas paredzēta šajā direktīvā; skaidrojošajam dokumentam un tehniskajiem rādītājiem saskaņā ar Padomes Direktīvas 89/106/EEK (1988. gada 21. decembris) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz būvuzstrādājumiem⁴³ 3. pantu un 4. panta 1. punktu jāatbilst šīs direktīvas prasībām.~~

↓ jauns

13. pants

Piekļuve dzeramajam ūdenim

1. Neskarot Direktīvas 2000/60/EK 9. pantu, dalībvalstis veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai to teritorijā uzlabotos ikviena cilvēka piekļuve dzeramajam ūdenim un taktu popularizēta tā lietošana. Tie ietver visus šos pasākumus:

(a) apzināt, kādiem cilvēkiem nav piekļuves dzeramajam ūdenim un kādi ir piekļuves trūkuma iemesli (piem., piederība pie neaizsargātas un

⁴³ OV L 40, 11.2.1989., 12. lpp. Direktīva, kurā jaunākie grozījumi ir izdarīti ar Direktīvu 93/68/EK (OV L 220, 30.8.1993., 1. lpp.)

marginalizētas grupas), izvērtēt, kādos veidos dzeramo ūdeni varētu darīt šiem cilvēkiem pieklūstamāku, un tos informēt par iespējām pieslēgties sadales tīkliem vai citām iespējām gūt piekļuvi šādam ūdenim;

- (b) sabiedriskās vietās gan ārā, gan iekštelpās ierīkot un uzturēt aprīkojumu, ar ko var brīvi saņemt dzeramo ūdeni;
- (c) popularizēt dzeramo ūdeni,
 - i) rīkojot kampaņas, kurās iedzīvotāji tiek informēti par šāda ūdens kvalitāti;
 - ii) aicinot šādu ūdeni nodrošināt pārvaldes iestādēs un publiskā sektora ēkās;
 - iii) aicinot šādu ūdeni bez maksas nodrošināt restorānos, ēdnīcās un ēdināšanas iestādījumos.

2. Balstoties uz informāciju, kas iegūta saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu, dalībvalstis veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai panāktu, ka neaizsargātām un marginalizētām grupām ir piekļuve dzeramajam ūdenim.

Ja šīm grupām nav piekļuves dzeramajam ūdenim, dalībvalstis tās nekavējoties informē par to lietotā ūdens kvalitāti un par to, kā izvairīties no nelabvēlīgas ietekmes uz cilvēka veselību iespējamās šā ūdens kontaminācijas dēļ.

14. pants

Informācija sabiedrībai

1. Dalībvalstis nodrošina, ka visām apgādātajām personām tiešsaistē pieejama pietiekama un pienācīgi atjaunināta informācija par dzeramo ūdeni saskaņā ar IV pielikumu.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka visas apgādātās personas regulāri un vismaz reizi gadā vispiemērotākajā formā (piem., rēķinā vai viedlietotnēs) bez īpaša pieprasījuma saņem šādu informāciju:
 - (a) informācija par dzeramā ūdens tarifa izmaksu struktūru uz vienu kubikmetru (gan fiksētajām, gan mainīgajām izmaksām), kurā norādītas vismaz ar šādiem elementiem saistītās izmaksas:
 - i) pasākumi, ko ūdens piegādātāji veic apdraudējumu novērtēšanai saskaņā ar 8. panta 5. punktu;
 - ii) dzeramā ūdens apstrāde un sadale;
 - iii) notekūdeņu savākšana un attīrīšana;
 - iv) saskaņā ar 13. pantu veiktie pasākumi, ja ūdens piegādātāji tādus veikuši;

- (b) piegādātā dzeramā ūdens cena litrā un kubikmetrā;
- (c) vismaz reizi gadā vai norēķinu periodā — mājsaimniecības patērētais ūdens daudzums, kā arī gada patēriņa tendences;
- (d) mājsaimniecības gada ūdens patēriņa salīdzinājums ar tādas pašas kategorijas mājsaimniecības vidējo patēriņu;
- (e) saite uz vietni, kurā sniegta IV pielikumā norādītā informācija.

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, kuros precizēts saskaņā ar pirmo daļu sniedzamās informācijas formāts un tās sniegšanas kārtība. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 20. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Šā panta 1. un 2. punkts neskar Direktīvu 2003/4/EK un 2007/2/EK.

15. pants

Informācija par īstenošanas monitoringu

1. Neskarot Direktīvu 2003/4/EK un Direktīvu 2007/2/EK, dalībvalstis ar Eiropas Vides aģentūras palīdzību:

- (a) līdz ... [6 gadi pēc šīs direktīvas transponēšanas termiņa] sagatavo un pēc tam ik pēc 6 gadiem atjaunina datu kopu, kura satur informāciju par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 13. pantu, un to, kādai iedzīvotāju daļai ir piekļuve dzeramajam ūdenim;
- (b) līdz ... [3 gadi pēc šīs direktīvas transponēšanas termiņa] sagatavo un pēc tam ik pēc 3 gadiem atjaunina datu kopu, kura satur saskaņā ar attiecīgi 8. un 10. pantu sagatavotos apdraudējumu novērtējumus un vietējās sadales risku novērtējumus, arī šādus elementus:
 - i) saskaņā ar 8. panta 1. punkta a) apakšpunktu identificētie ūdens ieguves punkti;
 - ii) saskaņā ar 8. panta 1. punkta d) apakšpunktu un 10. panta 1. punkta b) apakšpunktu veiktā monitoringa rezultāti un
 - iii) kodolīga informācija par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 8. panta 5. punktu un 10. panta 2. punktu;
- (c) sagatavo un pēc tam ik gadu atjaunina datu kopu, kura satur monitoringa rezultātus par gadījumiem, kad pārsniegtas saskaņā ar 9. un 11. pantu noteiktās I pielikuma A un B daļas parametru vērtības, un par korektīvajiem pasākumiem saskaņā ar 12. pantu.
- (d) sagatavo un pēc tam ik gadu atjaunina datu kopu, kura satur informāciju par incidentiem, kas saistīti ar dzeramo ūdeni un radījuši iespējamās briesmas cilvēka veselībai, neatkarīgi no tā, vai tāpēc pārsniegtas parametru vērtības, un kas ilguši vismaz 10 secīgas diennaktis un skāruši vismaz 1000 cilvēku,

norādot arī šo incidentu iemeslus un korektīvos pasākumus saskaņā ar 12. pantu.

Ja iespējams, šīs datu kopas noformē, izmantojot telpisko datu pakalpojumus, kas definēti Direktīvas 2007/2/EK 3. panta 4. punktā.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka Komisija, Eiropas Vides aģentūra un Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs var piekļūt 1. punktā minētajām datu kopām.
3. Eiropas Vides aģentūra regulāri vai pēc Komisijas lūguma saņemšanas, balstoties uz dalībvalstu savāktajiem datiem, publicē un atjaunina Savienības mēroga pārskatu.

Savienības mēroga pārskatā pēc vajadzības iekļauj šīs direktīvas iznākumu, rezultātu un ietekmes indikatorus, Savienības mēroga pārskata kartes un dalībvalstu pārskata ziņojumus.

4. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, kuros noteikts saskaņā ar 1. un 3. punktu sniedzamās informācijas formāts un tās sniegšanas kārtība, arī detalizētas prasības attiecībā uz 3. punktā minētajiem indikatoriem, Savienības mēroga pārskata kartēm un dalībvalstu pārskata ziņojumiem.

Pirmajā daļā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 20. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

16. pants

Tiesu iestāžu pieejamība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka fiziskas vai juridiskas personas vai to apvienības, organizācijas vai grupas ar 4., 5., 12., 13. un 14. panta īstenošanu saistīto lēmumu, darbības vai bezdarbības materiāltiesisko vai procesuālo likumību var pārsūdzēt tiesā vai citā neatkarīgā un objektīvā ar likumu izveidotā institūcijā, ja ir izpildīts viens no šiem nosacījumiem:
 - (a) tās ir pietiekami ieinteresētas;
 - (b) gadījumos, kad tāds priekšnoteikums ir attiecīgās dalībvalsts administratīvi procesuālajās tiesībās: tās uzskata, ka noticis to tiesību aizskārums.
2. Dalībvalstis nosaka, kurā posmā lēmumus, darbību vai bezdarbību var apstrīdēt vai pārsūdzēt.
3. To, kas uzskatāms par pietiekamu ieinteresētību un tiesību aizskārumu, nosaka dalībvalstis, ievērojot mērķi nodrošināt, ka attiecīgajai sabiedrības daļai tiesu iestādes ir plaši pieejamas.

Tādēļ ikvienas tādas nevalstiskās organizācijas ieinteresētību, kura iestājas par vides aizsardzību un atbilst valsts tiesību aktu prasībām, atzīst par pietiekamu 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

Tāpat atzīst, ka šādām organizācijām ir tiesības, ko iespējams aizskart 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē.

4. Šā panta 1., 2. un 3. punkts neliedz lietu nodot sākotnējai apstrīdēšanai administratīvā iestādē un neietekmē prasību pirms pārsūdzības tiesā izsmelt administratīvās apstrīdēšanas iespējas, ja valsts tiesību aktos šāda prasība noteikta.
5. Ikvienai 1. un 4. punktā minētajai apstrīdēšanas vai pārsūdzības procedūrai jābūt taisnīgai, objektīvai, savlaicīgai un ne pārmērīgi dārgai.
6. Dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai ir pieejama informācija par iespējām lietu apstrīdēt administratīvi un pārsūdzēt tiesā.

17. pants

Izvērtēšana

1. Komisija līdz [12 gadi pēc šīs direktīvas transponēšanas termiņa] šo direktīvu izvērtē. Izvērtējuma pamatā cita starpā ir šādi elementi:
 - (a) direktīvas īstenošanā gūtā pieredze;
 - (b) saskaņā ar 15. panta 1. punktu sagatavotās dalībvalstu datu kopas un saskaņā ar 15. panta 3. punktu sagatavotie Eiropas Vides aģentūras Savienības mēroga pārskati;
 - (c) relevanti zinātniskie, analītiskie un epidemioloģiskie dati;
 - (d) Pasaules Veselības organizācijas ieteikumi, ja tādi ir.
2. Izvērtējuma kontekstā Komisija īpašu uzmanību pievērš tam, kā šī direktīva funkcionē šādos aspektos:
 - (a) 7. pantā izklāstītā riska izvērtēšanā balstītā pieeja;
 - (b) 13. pantā izklāstītie noteikumi par piekļuvi ūdenim;
 - (c) noteikumi par sabiedrībai sniedzamo informāciju saskaņā ar 14. pantu un IV pielikumu.

↓ 1998/83 (pielāgots)

~~18.~~ pants

Pielikumu pārskatīšana ~~☒~~ un grozīšana ~~☒~~

1. ~~Vis~~ Komisija vismaz reizi piecos gados ~~Komisija~~ pārskata I pielikumu, ņemot vērā zinātnes un tehnikas attīstību, ~~un vajadzības gadījumā iesaka priekšlikumus grozījumiem saskaņā ar Līguma 189.c pantā noteikto procedūru.~~

↓ jauns

Komisija, balstoties uz saskaņā ar 15. pantu izveidotajās datu kopās ietvertajiem apdraudējumu un vietējās sadales risku novērtējumiem, pārskata II pielikumu un izvērtē, vai ir vajadzība to pielāgot vai attiecībā uz šiem risku novērtējumiem ieviest jaunas monitoringa specifikācijas.

↓ 596/2009 1. pants un pielikuma 2.2. punkts

~~2. Vismaz reizi piecos gados Komisija groza II un III pielikumu, lai veiktu vajadzīgos pielāgojumus zinātnes un tehnikas attīstībai.~~

~~Pasākumus, kas ir paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, pieņem saskaņā ar 12. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

↓ jauns

2. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 19. pantu vajadzības gadījumā pieņemt deleģētos aktus, ar ko groza I līdz IV pielikumu, lai tos pielāgotu zinātnes un tehnikas attīstībai vai precizētu monitoringa prasības attiecībā uz apdraudējumu un vietējās sadales risku novērtējumiem saskaņā ar 8. panta 1. punkta d) apakšpunktu un 10. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

19. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 18. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no [šīs direktīvas spēkā stāšanās diena].
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 18. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi, saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 18. panta 2. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

↓ 1882/2003 2. pants un
II pielikuma 29. punkts (pielāgots)
⇒ jauns

2012. pants

⊠ Komiteju procedūra ⊠

1. Komisijai palīdz komiteja. ⊠ Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē. ⊠
2. Ja ir atsauce uz šo ~~pantu~~ punktu, piemēro ⇒ Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu ⊠ Lēmuma 1999/468/EK⁴⁴ 4. un 7. pantu, ņemot vērā minētā lēmuma 8. panta noteikumus.

~~Lēmuma 1999/468/EK 4. panta 3. punktā paredzētais termiņš ir noteikts trīs mēneši.~~

↓ 596/2009 1. pants un pielikuma
2.2. punkts

- ~~3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā minētā lēmuma 8. panta noteikumus.~~

↓ 1998/83

13. pants

Informēšana un ziņošana

~~1. Dalībvalstis veic visus pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu, ka patērētājiem tiek nodrošināta atbilstīga un precīza informācija par dzeramā ūdens kvalitāti.~~

~~2. Neierobežojot Padomes Direktīvu 90/313/EEK (1990. gada 7. jūnijs) par brīvu piekļuvi vides informācijai⁴⁵, katra dalībvalsts sniedz ziņojumu reizi trijos gados par dzeramā ūdens kvalitāti nolūkā informēt patērētājus. Pirmais ziņojums jāiesniedz par 2002., 2003. un 2004. 1 000 g m² dienā vai apkalpo vairāk par 5 000 personām, aptverot trīs kalendāros gadus, un to publicē vismaz viena kalendārā gada laikā pēc pārskata posma beigām.~~

⁴⁴ Padomes Lēmums 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību (OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.).

⁴⁵ OV L 158, 23.6.1990., 56. lpp.

~~3. Dalībvalstis nosūta savus ziņojumus Komisijai divu mēnešu laikā pēc to publicēšanas.~~

↓ 596/2009 1. pants un pielikuma
2.2. punkts

~~4. Ziņojumu formu un obligāti iekļaujamo informāciju ziņojumiem, kas minēti 2. punktā, nosaka, īpaši ņemot vērā pasākumus, kas minēti 3. panta 2. punktā, 5. panta 2. un 3. punktā, 7. panta 2. punktā, 8. pantā, 9. panta 6. un 7. punktā un 15. panta 1. punktā, un vajadzības gadījumā groza saskaņā ar 12. panta 2. punktā minēto vadības procedūru.~~

↓ 1998/83

~~5. Komisija izskata dalībvalstu ziņojumus un reizi trijos gados publicē kopsavilkuma ziņojumu par dzeramā ūdens kvalitāti Kopienā. Šo ziņojumu publicē deviņu mēnešu laikā pēc dalībvalstu ziņojumu saņemšanas.~~

↓ 596/2009 1. pants un pielikuma
2.2. punkts

~~6. Dalībvalstis kopā ar pirmo ziņojumu par šo direktīvu, kas minēts 2. punktā, sniedz Komisijai ziņojumu par pasākumiem, ko tās ir veikušas vai plāno veikt, lai izpildītu savus pienākumus saskaņā ar 6. panta 3. punktu un I pielikuma B daļas 10. piezīmi. Vajadzības gadījumā iesniedz priekšlikumu par šā ziņojuma formu saskaņā ar 12. panta 2. punktā minēto vadības procedūru.~~

↓ 1998/83

~~14. pants~~

Atbilstības grafiks

~~Dalībvalstis veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu dzeramā ūdens kvalitātes atbilstību šai direktīvai piecu gadu laikā pēc tās stāšanās spēkā, neierobežojot I pielikuma B daļas 2., 4. un 10. piezīmi.~~

~~15. pants~~

Iznēmuma apstākļi

~~1. Dalībvalsts izņēmuma apstākļos drīkst par ģeogrāfiski noteiktiem apgabaliem iesniegt Komisijai īpašu lūgumu par laikposmu, kas pārsniedz 14. pantā noteikto. Papildu laikposms nepārsniedz trīs gadus, un tā beigās sastāda pārskatu, kuru nosūta Komisijai, kas, pamatojoties uz šo ziņojumu, drīkst atļaut otru papildu laikposmu līdz trim gadiem. Šis noteikums neattiecas uz dzeramo ūdeni, ko tirgo pudelēs vai kannās.~~

~~2. Šādā lūgumā, norādot arī pamatojumu, min visas pieredzētās grūtības un iekļauj vismaz visu 9. panta 3. punktā minēto informāciju.~~

↓ 596/2009 1. pants un pielikuma
2.2. punkts

~~3. Šo lūgumu izskata saskaņā ar 12. panta 2. punktā minēto vadības procedūru.~~

↓ 1998/83

~~4. Dalībvalstis, kuras izmanto šo pantu, nodrošina, ka iedzīvotāji, kurus skar šie lūgumi, tiek tūlīt pienācīgi informēti par lūguma rezultātu. Turklāt dalībvalstis vajadzības gadījumā nodrošina, ka tiek brīdinātas attiecīgas iedzīvotāju grupas, kurām lūgums var radīt īpašu apdraudējumu.~~

↓ jauns

21. pants

Sodi

Dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem par to valsts noteikumu pārkāpšanu, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to piemērošanu. Paredzētie sodi ir efektīvi, samērīgi un atturoši. Dalībvalstis līdz ... [2 gadi pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] par šiem noteikumiem un pasākumiem paziņo Komisijai un tai paziņo arī par jebkādiem turpmākiem grozījumiem vai izmaiņām, kas tos skar.

↓ 1998/83 (pielāgots)

~~17~~ 22. pants

~~Transponēšana valsts tiesību aktos~~

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie noteikumi, kas vajadzīgi, lai izpildītu 2. un 5.–21. pantu un I–IV pielikumu līdz ... [2 gadi pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] šo direktīvu divu gadu laikā pēc tās stāšanās spēkā. Dalībvalstis ~~par to tūlīt informē Komisiju~~ nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu .

Kad dalībvalsts ~~nosaka šos pasākumus~~ pieņem minētos noteikumus , tajos ~~iekļauj ietver~~ atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Tajos ietver arī paziņojumu, ka atsauces esošajos normatīvos un administratīvos aktos uz direktīvām, kas atceltas ar šo direktīvu, uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka ~~metodes, kā izdarīt šādas atsauces~~ paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce un kā formulējams minētais paziņojums .

2. Dalībvalstis ~~iepazīstina Komisiju ar galvenajām tiesību normām~~ dara Komisijai zināmu to tiesību aktu galveno noteikumu tekstu , ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

~~16~~ 23. pants

Atcelšana

1. ~~Ar šo tiek atcelta Direktīva 80/778/EEK, un atcelums stājas spēkā piecus gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā. ☒ 98/83/EK, kas grozīta ar V pielikuma A daļā norādītajiem aktiem, tiek atcelta no [nākamā diena pēc 22. panta 1. punkta pirmajā daļā norādītā datuma], ☒ Saskaņā ar 2. punktu atcelums neierobežo ☒ neskarot ☒ dalībvalstu pienākumus ievērot galīgos termiņus šis ☒ attiecībā uz termiņiem V pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos ☒ direktīvas pārņemšanai savos tiesību aktos un piemērošanai saskaņā ar IV pielikumu.~~

~~Norādes ☒ Atsauces ☒ uz atcelto direktīvu uzskatāmas par norādēm ☒ atsaucēm ☒ uz šo direktīvu, un lasāmas tās lasa saskaņā ar V pielikumā doto korelācijas ☒ atbilstības ☒ tabulu ☒ V pielikumā ☒.~~

~~Tiklīdz dalībvalstī stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas nepieciešami, lai izpildītu šo direktīvu, un tā veikusi visus pasākumus, kas paredzēti 14. pantā, uz dzeramā ūdens kvalitāti dalībvalstī attiecas šī direktīva, nevis Direktīva 80/778/EEK.~~

↓ jauns

2. Izņēmumus, ko dalībvalstis noteikušas saskaņā ar Direktīvas 98/83/EK 9. pantu un kas joprojām ir piemērojami [šīs direktīvas transponēšanas termiņš], piemēro līdz izņēmuma termiņa beigām. Tos nedrīkst vēl pagarināt.

↓ 1998/83 (pielāgots)

~~18~~ 24. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā ~~20.~~ ☒ divdesmitajā ☒ dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas* ☒ *Savienības* ☒ ~~Koņienā~~ *Oficiālajā Vēstnesī*.

~~25~~ 19. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā
priekšsēdētājs*